

10a

210

10a

210

*This Volume
purchased by income from
The Horace Magee Memorial Book Fund
Endowed by
Fannie T. Magee James R. Magee and Anna J. Magee
December 15th 1913*

20

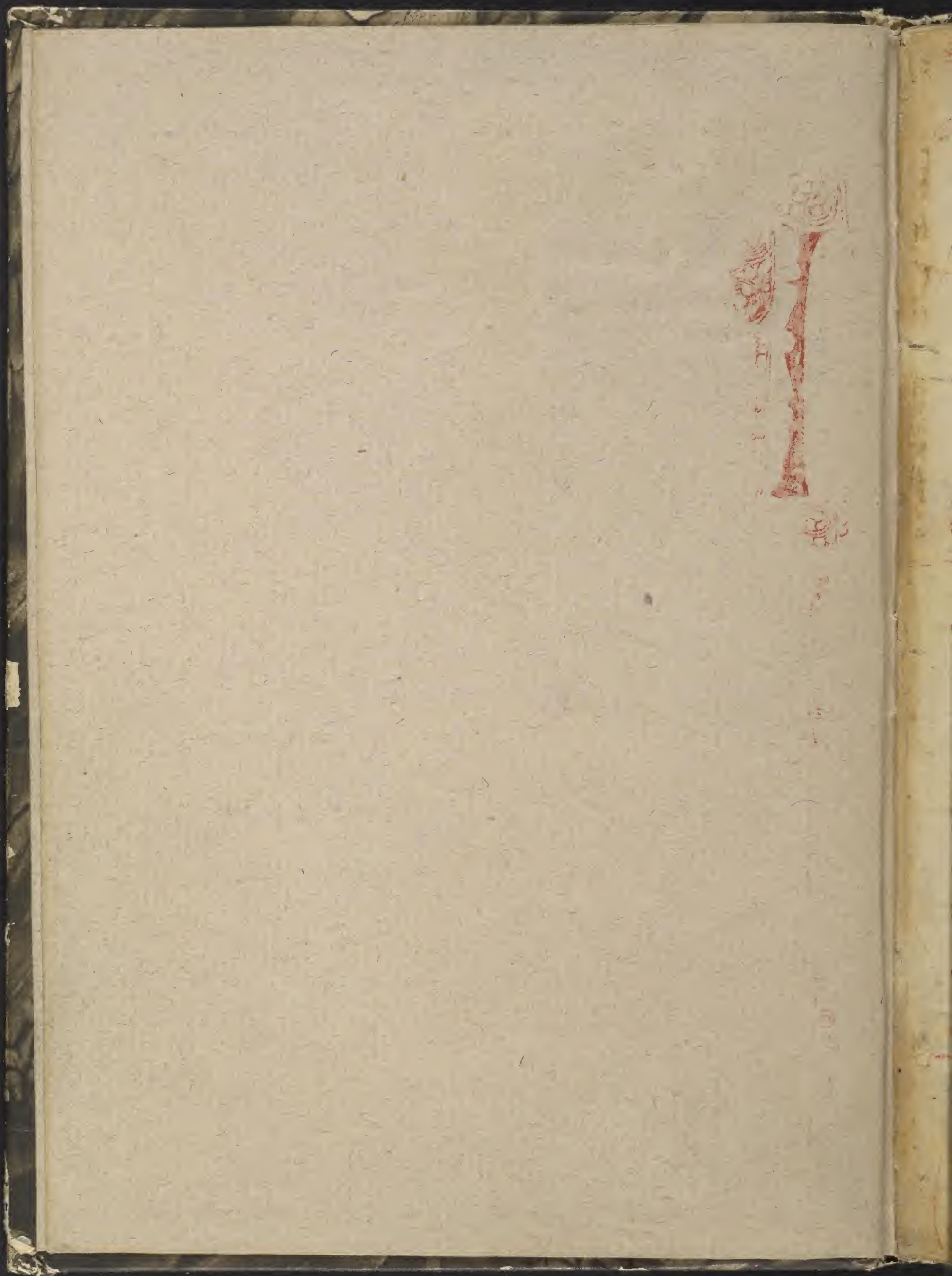
1

[Faint, illegible text on a rectangular insert]

ARNOLDUS de Villanova, medicus, Liber sen regimen de conservacione sanitatis ad inclitum regem Aragonum. Important manuscrit sur velin, ecrit soigneusement en rouge et noir a deux colonnes, execute en Italie dans la premiere moitie du XIVe. siecle, orne d'une grande et de beaucoup plus petites initiales en rouge et bleu se prolongeant en bordures laterales. 28 ff. Pet. in-4. Cart. 130 X 185 mm. Remarquable manuscrit sur velin, d'une ecriture belle. Arnold de Villeneuve, celebre medecin du moyen-age, est ne a Lerida vers 1240 et mort sur les cotes de Genes en 1311. Il a compose e. a. "Regimen Sanitatis ad regem Aragonum" un autre Regimen commençant par "Quod regimen sanitatis sit necessarium" et "Commentum super regimen Salernitatem".

Notre manuscrit donne le texte du premier traite, (Hain 1817) en cite une edition du XVe. siecle s. l. n. d. Les oeuvres d'Arnaud ont paru e. a. a Venise en 1514, a Bale en 1585, Dans l'edition Venitienne ne se trouve pas le passage, "Regimen speciale" contenu dans notre manuscrit. Sur l'auteur voy. e. a. Pierre Jos. de Haitze, 1719, P. Menendez, Arnaldo de Vilanova, medico catalon del siglo XIII, 1879. O. Teissier, Les hommes illustres du Var: Arnaud de Villeneuve, medecin alchimiste, 1858, Hist. de France(1881) XXVIII, 26-126, 487-490.

Incipit liber de osuati
one sanitatis a magis
Arnaldo de villa nova edi

Summa psul^c

Consideratio
sanitatis co
servanda pti
net aeris electioni
Nam ut ea que
necessario appor
tiant humano cor
pi nichil e qd ipm

fortius immet q aer
Ido q p os nares ad
cor & arterias ispiran

do pueit ai qualitatib
suis. & p omis arterias
mittit spiritib; corpis

p quos omis actiones
inte corporalis pficiunt

Ido regalis prudentia
ad ppe sanitatis o ser
uationem studet delect

ppr salute regni qua
nuqm negligit qntu
facultas credit elige
aerem inhabitandu ta

in pub; regni q i ma
sionib; locor ad quas
inhabitandas dedinat.
Nam ai in ea pte reg
ni elegit diuti habitare
iuxta differentias ptu
anni qnto salubrior
seu purior uiget aer.
dupliciter puidet utili
tati cominu. Pmo qd
i osuatiōe pprie salu
tis a qua deriuat sal
toti multitudis que ad
ei pscntiam confluit
osuatiab; sanitatem.

No solu aut corpi est
acommodat puer aer s &
mhi. Na oia mhis op
sine i applendo siue in
iudicando clar & pfecti
excent in aere puriori.

Ex qua osideratiōe re
gis prudentia no mo
diciu sblinat. cu ppe
publice utilitati ualde
puidet i pcurando cla
ritate cognitiōis & idus

trie naturalis nō solū
ī re p̄pria s; toti' osili.
vnde manat gubnati
onis influentia totius
regno. Ad qd' bonum
pcurandū q̄ntum ei
possibile fuit ip̄e rex
obligat ex p̄prie maiest
tatis officio. Cū nō tū
naturalib; toxumētis
s; cotidianis oster ex
pūctis q̄ aeris īpuri
tas atq; grossities īge
num elatat. apphen
sionē obtundit. iudici
um obscurat. cogitati
ones infatuat. et obliq̄s
affectōnes adducat. Ea
g' p̄s ad īhibitandū
diut' eligat ubi fuit
ī substantia pur' aer
ī qualitatib; temperat'
ūx diffentiam tēpis.
Nam ī estate q̄rendū ē
pur' aer et ex arāstā
tīs hītatōis declinās
ad moderatam frigidit

tate. et exūso ī p̄prie.
Vbi aut' pur' ē aer ver
et autūpn' existunt ī
q̄litatib; temperati. S; q̄
frequent' otingit q̄ ubi ē
pur' aer subitis uētorū
flatib; agitat'. ideo tūc
corp' de facili ledit' alci
tationib; repentinis cum
leuit' ad ei' intiora pe
netret uent'. maxime
si flauit ueluti p̄ cana
lem. Propt' qd' expedit
ī locis uentosis densis
uestib; opiri. S; colias
atq; sanguineis ogit
uestis ex lino ul' se ico.
īnclusa bonilace. et sā
tal' uestis sanguinū m
nō īflāmat. nec estua
re facit. et a uentorū ī
gressu p̄tes p̄tegic ar
cūtectas. In mansione
uō que p̄pue deputa
bitur ad iacend' et dor
miendum cauebitur
ne sic aer conclusus et

*Merito igitur Heraclytus dixit Aer ficior: et prudentior atq; melior
cuius signū q̄ recumbat atq; inuolūat p̄dentio. et illis fuit q̄ rō de
potu fons rō rōt. īmergitur. n. quicquid ī motis mōtis q̄at
cogitatio īflāmat*

habet

nō hñs libas expirati
ones. Sic ī aliquib' do
mibz testudinosus q̄
pauci hñt ⁊ pua spi
racula. Vñ reumaticas
sicut ī subsolaris q̄z
solū nō ē paucitātē.
In talibz ei mansioibz
aer est nimis grossus
⁊ hñdus. ⁊ iacentes
maxime dormientes
ī eis multū aggruat in
capite ⁊ in pectore. fa
cit ei eos obtusos. ⁊ pi
gros ⁊ sopnolētos. Cor
constingit. hñelitū ī
dicitur. faciendo diffi
cilem. ⁊ uocē āputat
ū. obscurat. p̄ptea si
necitas urgeat ī tali
domo iacē. s̄biliet in
yeme ac depuret aer
cū igne maxie fco de
uitibz siccis. aut roze
marino ul' brūco. uel
silibz lignis nō fumā
tibz s̄z faciētibz flāmā

claram. Estate uō aīc
ta spiracula teneant
apta. neqz solū uriget
Et in ea p̄ce iaceatur
p̄ qm̄ liberi ingredi po
test aer. Et si sterni de
buerit uiuentibz plan
tis. caueat ne sint aq̄
se. ut uīcus grossus. ⁊
bossa. ⁊ moll' h̄ba. Sed
nurtō ul' salice ac fili
bz. ⁊ tal' dom' potit in
yeme cū ligno aloesa
aut thure subsumga
ri. aut ligno uimperi
ul' cypsi. Estate uō aī
sandalō aut folijs mur
ci siccis. aut uirgis ei'
ul' uolīs siccis. quibz
si copia suppetat. so
lū sternetur. aut sac
celli repleant' dea pul
uinar lecti. Cū autē
frigoza cogēt uti bñ
ficio ignis. cauend' ē
ne nimis app̄ximet
aut diu sedeat ad

ipm. et maxime sup̄to
cibo et multu oppoito. nā
rara corpi depauperat
spū. et eorū īpedit diges
tiuam. et eleuat iusum.
et acut sanguinem. et cau
sat ūriginem. Et dorso
ad ignē cūso ei' bñfici
um moderate sumat.
si uio fuit corā oculis p̄
oclos debet aliqd inter
poni *sequitur de ex̄cio.*

Post cōsiderationem
aeris idō cōsidatio
sequit' ex̄ciū qm̄ natū
lit' debet refectōm p̄ce
dere p̄ duo. Quorū u
nū est q' calorem exatit
naturalem p̄ quē ē abi
digestio celebranda. vñ
expedit ut cib; q' sumi
tur cū inueiat exatati
et nō sopitū. Aliud ē q'
supfluitas corporis re
soluit et p̄at expulsioi.
qb; ī corpe manentib;
natura m̄broz nequit

suas p̄fice actōes. et ei
calorem naturalem ob
tūdūt. et meat' īpediūt
p̄ quos debet alimētū
transire. Vñ natura cor
pis īpedita manet do
nec supfluitates abi
p̄tin fūint excludere p̄
fite. Quāuis at' grosse
supfluitates ut ītesti
nales et uesicales ab
aliqb; corpib; eḡdiāt'
absq; ex̄cio: tū s̄biles
que p̄ poros cutis h̄nt
expelli. et q' ut plimū ī
lactis m̄broz aḡgāt'
et m̄t' cutē et carnei.
raro n̄ p̄ ex̄ciū ex̄ci
dūt a corpe sano. tūq;
raro sudat tū q' rarū
fūmū ē q' aliq's ita p̄e
uuiat sine cibē: q' ca
lor natural' possit m̄
broz supfluitates p̄
pauertatē q' sumē. ul'
q' ita sit fortis q' pos
sit q̄ntasq; supflui

tates uastare. Congit
igitur an cibum excitari. s;
comedentibus par. suffi
cit exercitium modicum. hys
autem q copiose reficiunt
manus est necium. et
equiso. Jam hys q pa
rum excitantur sufficit mo
dica leuis q; refectio.
Alijs uo q multo et forti
exercitio corporali utuntur
copiosa debet et gsta re
fectio. hys g^o attentis.
et prandio et cene pre
mittat exercitium mode
ratum et uniforme. exo
deratū quod ē ex quo
alacrior quis efficitur et
uibra et leuioza. Illa si
dolumit aut inde fati
gata permanserit. pro
cul dubio fuit imode
ratū. et id cū fatigatio i
choat. cessandū est ab eo
dem. Uniforme uo d^o
qū inferiora et superiora p
portionalit^r excitantur.

siue pedicando siue eq
tando ul' alr' exercitium p
agat. Vñ qui pedicando
excitat debz aliquñ idi
uari ad colligendū aliqd
placatu ul' opandū. Eq
tans uo siue ascendendo
et descendendo siue mo
uendo equū nō solum
pedū columpnas s; cor
pū moueat. et man^u et
brachia. maxie si uena
tionem debet opam. Illa
tū i pposito spēs motus
ad exercitium eligi debet
p qm semp illesa per
maneat regal' matu
ritas et honestas. Qua
ppr ludus pile ul' au
reole qd queit puell'
aut lacte coetaneis
nullo modo regi g^olt.
qm ipi psonā otepti
bilem reddit. et istud i
publice utilitati nim
is derogat. **De balneo.**
Post considerationē

exatū - osidatō balnei
sequit̃. idō q̃ defectū
supplet ipsius. Nam i
regimine sanitatis illi
solū balneant̃ in q̃bz
p̃ omissionē exatū et
copiosam refectionem
multitudo supfluitatū
aggat̃ in lactis et m̃
cutaneis regiōibz aut
quibz p̃ multitudie sudo
ris ī exatio ul̃ alia cā
lotio corporis ē n̄cia. nō
balneū stuplex op̃et̃ p̃
mis ad puccandū sudo
rē. alijs nō balneū aq̃
ad balneandū. s; ī p̃p̃o
to neutriū balneū locū
h̄t. Nam corpi tēp̃to
ul̃ sanguine habūdā
ti si modate albet̃ et exi
tet̃ n̄ agitur sudare n̄
n̄cium est abluī p̃ su
doris uestigia. Et si p̃
ei exatū sudoris p̃uo
catū alii sequitur ne
cessitas abluendi. cauē

dū est ne corpi ingat̃ ī
aq̃m notabiliter calidā.
s; sic tepida uelud illa
que solis fūoribz estate
calescit. et rose unico f̃
uore bullite p̃hant̃ ī
balneo. Colūpne tū pe
dū ad osuatōm s̄nce
ritatis uisus et audit̃
atq; mēore sepe lauet̃
atq; fontent̃ cū aq̃ mo
derate caliditatis. et tal
lotio fiat ī sero cā itron
tū lecti diebz illis quibz
nō cenare continget. an

Lotio uō capitis non tar
det̃ ult̃. xx. dies. nec ī
ebdomada pl̃ q̃ semel
fiat. et nūq̃ stomacho re
pleto s; ante p̃ndiū ul̃
longe post ipm. et ante
cenam si p̃ponat̃ cenare.

Post de refectione.
osidatōm balnei se
quit̃ osidatō refectionis
duplici rōne. Quare p̃
ē qm̃ exatū corpi iant̃.

et manito corpi debet
 refectio. **S**ed a uo est.
 qm excitu maniendo
 puocat appetitu cibi qui
 noiat fames. qm ali
 ud e q pco nature ad i
 dicand nccitate cibatois.
De corpe namqz sano t
 e etum q indiget cibo
 qu manifeste famelgit.
 et id spulit hucibz tepe
 ratu corpi et sanguine
 habundantibz pre alijs
 expedit no sume cibum
 donec esuriant. **N**atu
 ra ei mbror no ample
 tit qd no appetit. sz res
 puit ipm. et io abz qui
 sumit abs appetitu na
 ture uelut grauis sar
 cina fert a stomacho et
 alijs mbris. ipse mag
 corripit eis q qutit
 i ea. **N**am cu respuat
 ipm. ul no conat uel
 tepide i sbam sua cou
 tere. Quamobrem pa

tet ex hys q sanis cor
 pibz i qualibz pte am
 nlla scdm natura dele
 t alia hora congrua abu
 ciois. nisi qm natura
 comedere appetit. Et hoc
 testat q uulgaris obser
 uantia tempestiue tena
 di no ht i sanis existe
 tiam rois. sz lex leui co
 ceptu manauit ipato
 22. et obsuat indiscreta
 osuetudie pplam. **S**um
 dus est ergo abz appe
 tente natura. nec diu
 et post esuriam debz sup
 tio tardari. n qz scē ois
 titutes ecclesie ul honesta
 occupatio aut religiosa
 deuotio quqz suggerunt
 ipam esuriam tolerare.
Debz et talit insurari.
 ne stomachi tensione
 gnet. sic ei nocet abz
 sup an tpe ptem. sic
 et nocet si sumat imo
 derate. **A**d qd uitand

expedit ut duo intet.
Primū est ipsa masti-
catō. p qm magna na-
ture sit inuirta/ cū nō
reddat ei qd expma in-
stitutōne sibi debet. Ad
huc ei dentes a natura st-
ordiat/ ut pfectē cōmi-
nuat cibz anqz tūsmut-
tat ad locū digestionis.
Cū g^o cibz nō ē liquid^o
aut p artificū gminut^o
ualde naturā sui corpis
defraudat qui suis den-
tibz pfectē nō gterit. **N**a
aptitudo gterendi nec sto-
macho nec cetis mēb^o
intioribz est concessa. q
p nōte ē ut ledant a-
lto cū neqant supple
defectū gtritis. ledūt
aut ex alio impfecte
masticato dupli. p/ qz
pl^o inde sumit ex qua-
tā deglutendi uoraci-
tate. **S**cib/ qm degluti-
tus impfectē digit. et p

sequens corp^o ad mil-
tas ipat passionēs. Et
iō uoraces frequē eg^o
tant. et nūq ad natura-
lē pueniunt senectutē.
Scdm aut qd meture
fectōis imoderate debz
uitari/ ē uarietas feru-
loz i una mēsa. et maxie
si sūnt delicata. **N**a ei
lassat et deficiat appetit^o
i sūptione unū qm
diuulsoz. qm blandimē-
ta sapoz puerant eū ad
pl^o sumidū/ q stomach^o
possit digere. **P**iet hoc
q qm distormitas fēlō
rū ē tanta q unū est
facil^o reliquū uō diffi-
cil^o digestiois: nōte est
ut debita nutritio mē-
broz ipediat. qz cū pri^o
digatur unū qm aliud
et gminiscant adinuncē.
aut digesto illatē in
digestū/ aut si usq ad
pfectā digestionē alt^o

remanserit. / corrupe. /
Velut si carnes pullo
et uaccine simul co
quuntur. Accidit autem quod quoniam
fertula uaria sunt multo.
duobus modis impeditur per
fectio digestiois. primum quod
comedens ad frequentem
potandum inducitur. frequenter
autem potus digestionem im
pedit. quod admodum frequenter
superfluitate aquam olle / im
pedit et frigorem. Sed
quod inter primum fertulum et
secundum magnum est inter
uallum. propter quod inchoata
digestio primum a crudita
te superuenientium impe
ditur. Que omnia noui
ssima uicantur per supertio
nem unum ferulum tantum / aut
duorum ad plus. dum tamen
inter ea non cadat notabi
le interuallum. et quod non sit
ualde difformitas quantum
ad abilitatem digestiois.
et ideo qui paucas uescitur.

ad extremam et multam
perueniunt senectutem.
Qui uero studet ad multa
tudinem ciborum incarcerationi
dam / uel ante senectutem
extinguentur. / uel eorum
senectus interpestiua
erit et ualde immunda. si
cut in habitatoribus septem
trionis frequenter occur
rit. Non solum autem hora
refectiois et quantitas sed et
qualitas ciborum debet atten
di. sic. scilicet ut illi sumantur
quod corpori congruant secundum na
ture exigentiam ipsius tem
poris. et quod non congruant
erunt. Unde quod naturali
dispositio est ad patiendum
fluente emorroydas
et pulsantes / uitare de
bet acuta et salta. et im
munda dulcia. et quaecumque
constipant de quibus ista di
citur in scriptis. **de potu.**

Nunc autem quoniam
de regimine potus

in grāli tractare. Cura
qđ breuē natura sanis
corpibz plet reglam. s.
ut potet qm ipā requit
hoc ē qm uerā sitim ali
quis patiat. Tūc ei est
uera sitis / qm i ore stōi
pripit estuato. q nūq
i sanis corpibz nisi cibo
supto otungit. Vñ cū tal
sitis ē manifesta: sumē
dus ē pot' et sobrie qlis
nature corpis et tēpi de
let. Est et ei in pposito
cauend' ne sit uinū acu
tū ul' igneum ac gssū
et dulce. s; albū iestate
ul' roseū. In yeme sub
rubeū et i subia sp clarū
atq; stūle. cui' sapor est
simplex et amicabil'. et
odor suauis. et ex talibz
eligant' sp debiliora que
min' tolerare possūt aq
mixturam. Corpibz ei
tēpatis et sanguineis
atq; colias uali' ē bile

uinū debile et naturalī
cū modico aq / q uinosū
fractū cū multa aq. Sic g'
i pposito patet q expedit
uitare quecūq; uina cō
ficiūt gypso ul' calce. ul'
q osuant' i uasis pice li
mitis. Et ead' rōne uicā
dum ē nectar n' oficeret
sēn formam inferius
scptam. **P**atet et ex
pctis q uinū nouū p
fē clarificatū ē i pposito
ueti semp uali'. In sita
uō mōsa in q nō estuat
orificiū stōi / s; gutt' aref
cit ul' os aut palatū p
pulūem aut motū. aut
aeris calozē et siccitatē.
nō expedit bile. s; sufficē
gargarizādo uinū bñ
limphatū aut aq / ptes
pctas humefacere ul'
emūdare. ul' si magis
placēt: succosos fruct'
masticare et abicē ul' mo
dicū succi deglutire p

gutturis ariditate/ent
expediens. *De sopno et*

Post refectio qete.

Post refectio qete.
ne naturali ordi

ne qescere queit atq; dor

minere. Cib; ei ad hoc re

apit ut digat. et digest

i mibzoz subum qutit.

Digestio uo abi et maxi

me isto ubi recipit aq;

totalitate sue difforni

tatis ad mibza nequit

opleri nisi calor naturalis

p que digestio celebra

tur. qtu possibile e coad

unet etia locu digois.

Quapp modate refec

tis no queit supito ci

bo deambulare ul labo

rare. ul i uigilare. oia

xime si corp' eoz calo

re no habundant na

turali. qm i motu et

labore distrahnt calor

ad mibza q motu exer

cet. Sili i uigilantibz

dito q no moueant

colupnas pedu et manu

um. nichilomin' ad

organa sensuu ut au

ditus et uisus. et ad ipm

debi mediu ubi medi

tatois opatio excet. ca

lor natural distrahnt.

qm si ipso nlla uite o

pa possut i corp' pfi.

que oia recte cnsidera

tes phi. dixerunt coor

dit q potior hora maio

ris refectiois ad saitate

ofuandam. est uespa

na. ptea qz nox refec

tiom succedit. Exqua

tria bona pueniunt ne

cessaria digestioni pfi

ciende. Prmu e frigi

ditas aeris. Et ei in

aere frigido fortior est

digestio q i calido. qz p

frigiditate aeris coad

unat calor naturalis

i cubano corpis. et p calo

re ipi aeris disgregat

usus extiora. ppter quod

hoīes ut plūmū come
dūt ampli' in frigidis
hītatōib; et i yeme. **S**e
cūdu est cōquillitas mē
tis et corpis. qm de nocte
cessant meditatioēs et
occupatioēs diuine. **T**
cū ē sōpn' qet'. nam sū
noctis silentio nec stre
pitu ul' clamorib; int'
rūpit'. nec occupatioib'
īpedit'. nec luce feriēte
oclos būat'. **E**rgo qui
modate reficit' alv' sede
at et quiescat tā mēte
q' corp'e. sedendo q' au
diat nō amara ne sub
tilia. s; placida q' sūnt
facil' intellctus. ut sūnt
regum et sōy hystorie
ul' musice melodie. Cū
aut sōpn' aduenit. p'mū
dormiat. s; de die maxie
ī estate dormiat' illo
frigidiori et obscuriori
et mag' cōquillo. dū tū
nō sit reumatic'. pedes

q' discalcient' et coopiat'.
nam dormire pedib; cal
catis et tibis maxie in
estate. fūmos reflectit.
et corp' estuare facit et īq
etari. p' qd īpedit' diges
tio. Visus obscurat'. et
mens hebetat'. **C**oopien
di nō sūt ne nimium ī
frigidit'. **E**t sū caput
ī sōpno plus q' in uigi
lis ē cooplend'. **N**ā cū
calor natural' ī eo co
adinet' cū mediā cor
pis regionē. extrema
remanēt modico calore
munita. et iō tūc facili'
possūt a frigore ledi. ma
xie si aer frigidus q' p
canalē ppulsus a uētis.
percutiat mēbra. **P**ropt' ea
cauend' ē ne ī directo ca
pitis fenestra ul' spira
cula sūt apta. **Q**ui u'
sani sūt corp'e. delent
ī pō sōpno sup' latus
dextrum dormire ut

epair qd' circa cor plus
 habundat naturali ei
 loze sibiaceat stomacho
 tanq' ignis sibiatus
 letet. Cū aut' fuit p'm
 sopn' explet' nō est ne
 cessariū hīs q' tēpore
 reficiūt' ampli' dormi
 re. Et si qūq' pl' debito
 sumet' aut aliqd qd' g'
 ue eet ad digendum:
 tūc dormiens nō excita
 ret' a sopno p' pfectōz
 digestionis / s' p' stimu
 lū supfluitatis aggra
 re i mēbris / sic urine
 i uelica / ul' fumoz i
 lactis / aut secretus i
 pectore ul' filū quibz
 expulsis urinando ul'
 nulliendo ul' mēbra deci
 dendo: adhuc expediēs
 erit ad sopnū redire qd'
 ppendet' ex pondositate
 capitis 7 grauediē pal
 pebray. 7 tūc ne fumis
 cōclusis epair supalescat.

queit iace sup lat' si
 mistri. Nam alio fere
 digesto: multo minor ca
 loz sufficit ad digestio
 nē / q' crudo. Supin' aut'
 nūq' debz san' dormire
 ne supfluitates q' flu
 unt ad pulatū 7 nares
 refluant ad cerebrū 7 s'
 migant memoriam. S'
 excitat' pōt spandidari
 supin' 7 psonam extē
 dere ad mēbroz eq'toin.
 7 maxime uincturaz
 spinaliū. Gamis fili' ha
 bentibz stomachū calid'
 ul' tēpatū nō expedit
 sup uentrē dormire p'
 ciuas q'torsionē 7 stōi
 q'p'sionē. His uō qb'
 p' stōi frigiditatem ē
 nēcūū. p'cipit' ut supra
 mollissima puluinaia
 uētre collocent. 7 ut
 igenient / qūto min'
 poterūt collū torq're. li
 cet meli' eet uentri

ceruicam molliſſimū & ca-
lidū applicare ac brach-
is amplecti. ul' cū lata i-
faſſia lim ſupfirmare.
ut in ſōpno adhareat.
Si autē hijs q modate
reficiūt nō expedit ſūp-
to cibo deambulare. ſ
q imoderate reſectis ex-
pediens ē p̄us qm̄ dor-
miant deambulare ſu-
auit atq; diu quolq; de-
p̄ſſū fuit pondus oriſi-
ci ſtōi. Et cū oīs reſec-
tus debeat i ſōpno te-
nē caput & pectus ce-
teris p̄tib; altōra. ma-
gis tñ hoc expedit imo-
derate repletis. ne re-
gurgitante cibo ḡuet
oriſiciū ſtōi. & p̄ oſeq̄
capd & m̄bra ſpūalia.
Sōpno itaq; opletō.
ſtudent' ē diligent' cor-
p' emūdari a ſupflui-
tatib; multiplicatis. i q
corp' ſbuenit nō ſolū

p̄ ſecellū aut urinādo
ſz q̄ p̄ alia p̄tes. ut cui-
ſiendo & ſcirando. & na-
res mūgendo. caput
p̄tinando. & faciem ac
man' cū aq̄ tepida ſepe
lauando. **De coitu.**

Coitus ē q ad na-
ture comod' ordia-
tur. exaceri deb; exple-
to ſomipno & corp' tēpe-
rato. Hys autē quoz
uicture ſt debiles. et
quos emorroydes ſepe
uexant ſiue fluentes
ſiunt ſiue ſurde. cauē-
dū ē diligent' ne fame-
lia creant. ul' imedia-
te poſt repletōnem. &
maxie ſi ſtimul' uolū-
tarijs excitaret' ad hoc
ſtudioſe natura. ſēper
ei expectandū ē ut ipa
ſponte requat & ex debi-
tis inſualis. ut nat'a
poſſit effundē abſz diſ-
ſolutōe corp'is & tormē

to. Violent' ei coy't est
h'ibz cū t'ore uitandus.
qm̄ om̄s uires corp'is
amputat. et i' extremā
p'cipitat senectutē. *q'li'*

*accidentia aīe corpus
efficacit' mutant seu*

supradis altent.

Sigit' p' ordiem ob-
seruatis, scire uenit
i'sup q' aīe accidentia
corp' efficacit' mutant
seu altant. et i' opibz m̄-
tis faciūt manifestam
opp'essionem. et idō q' noci-
ua sūt. debent studiose
uitari. et sp'ali' in a' t'eti-
cia. qm̄ in a' sup'calefac-
oīa m̄bra. et p' feruorē
cordis om̄s act' iōnis
confundit. et idō cauendū ē
ei' occasiones. n̄ qm̄tū
ex p'cepto m̄is adūsus
illiata exatāt. Tristitia
uō corp' m̄frigidat et de-
siccāt. p'p'ea maciem et
extenuatōm. et q' coz' cō-

st'ngit et sp'ē obtenebrat.
et i'grossat. Ingeniū bele-
tat. app'ensionē i'pedit.
iudiciū obscurat et ob-
tundit memoriā. et idō
uitanda sūt ei' obiecta.
n̄ qm̄tū idō p'suadet ad de-
testatōm uiciorū et m̄tis
pulcritudinem reformā-
dam. Qui uō m̄tis cu-
ris et sollicitudinibz dist'-'
hūt. et crebro pungūt
gaudio. sepe uacare de-
bent honestis solaciis.
ut anim' refloreat et
sp'ē recreent. *de nutren-*

tibz et remedijs q' lap-

sus. Et p'mo de cibo.

Post g'alia ouēit
sp'ali' loqui de nu-

trientibz et remedijs q'-

lapius. et int' nutentia

p'o de cibo. s'o de potibus.

Et q' ciboz quidam su-

miūt i' alimētū. quidaz

uō i' sapore et odinētū.

idō p'us erit sermo de

Alimentis. quorum summus
quoniam ex terra nascentibus;
quodammodo ex animalibus. Et
licet animalia dignitate
potiora sint plantis. tamen quia
materia sunt animalium eo quod
alia nutiuntur ex eis. idcirco
terra nascentia potiora sunt
animalibus per naturam et
rationem nutritoris. Et terra
quodammodo nascentibus assumuntur
in alimentum quoniam per
diem. Sic per gramina
ut frumentum et ordeum et
siligo. et milium. et auena
et panicum et riza. Item le-
gumina. Tercio fructus.
Quinto folia. scilicet oleum et her-
barum. Sexto radices ut
sunt porri et cepae. et ali-
qua que sibi terra suscipiunt
inarenitum. Frumentum
autem coctum frequenter non
debet. quoniam lumbricos ge-
nerat et opulantes mul-
tiplicat. et disponit ad
calculum in renibus et uesi-

ca. et sili. pulces de fan-
na frumenti. et quicquid
fit de pasta fixa uel eli-
xa. Et idem est iudicium
de tri quo uulgantur de
altaria. et de annodo. licet
sit leuius cetis. Tempe-
rato tamen corpori non expe-
dit illis uti. Et si forte
in diebus ieiuniorum ex eis
placuerit interdum su-
mie. odiantur cum multo
lacte amigdalay. et pro-
prie coquantur. Simi-
la uero minus predestinata est
noua. et adhuc minus
colatura furfuris. quam si
prope cum multa coquatur
aqua. deinde cum lacte a-
migdalay. erit in diebus
ieiuniorum temperatis at-
que colicis cibis leuissimum
et non inutile. Vtilius tamen erit
ferulium ferum ex orteo
mudato prius cocto uel
que ad rupturam. deinde
loto cum aqua frigida.

postmodum.

postmodū pistato ⁊ cor
to cū mltō lacte amig
dalaz usq; ad medio
crē densitatē. Talis ei
cib; est ualde queiens
patientib; emoriondas
pulsantes. Et sili mo
do fieri deb; ferulū ex
auena mūdita si placu
erit mag; licet sic num
uale q; pām. Ferulū
aut ex rizi si fiat cū ml
to lacte amigdalaz sp
ē uale corpib; tēpatis.
ad uitandū tū uētē
ostipitōm nullū debet
sumi. In pāis ⁊ oib;
ē cauendū ne uetusta
te corrupta sint ul' ap
proximant corruptōi.
⁊ id farina ⁊ fursina ⁊
simila ⁊ tri q; plus sex
mīsib; fiunt resuata:
uitari debēt a corpib;
tēpatis atq; colicis. Et
amidū si plus qm. xij.
menses hūerit. nisi si

9
~~menses hūerit. Et nisi si~~
plus q. xvij. mīsib; fu
erit ex cortice resuatu
⁊ maxie i regioib; cali
dis. **C**enalic' uō te
nend' est q; si pāia oīa f
furiosi odoris percipiant
ēē ul' acuti saporis aut
terrei sp sūt euītāda.

Panis **De pane.**
aut sp deb; ēē me
dicat' fermitat' ⁊ paz
salsus. ⁊ neq; qm faria
bibit'. Et ad uitandū
constipitōm pdes; ut
sextam ul' septimā ptē
fursinis qmēt. Cauēd'
tū ē ne calid' sumat' ac
indurat'. Si uō nēritas
urgēt aliqui uesci bisce
to: sumat' a pūtemol
litū i pingui brodio si
ue fiat pinguedo car
nū / siue dulcis olei oli
uaz aut amigdalaz.
Et i dieb; carnū frus
tra lardi lachonis cū eo

sumant. ul' aliq' uentre
hymectantia seu mol
lificantia de quibz ifia
dicetur. *de leguminibz.*

Legumina nuq' co
gruunt corpibz tepe
ratis q' diu manent i
sanitate. p'p'ea queit
in p'posito ut eoz suba
uitet. 7 maxie siccoz.
sz si de recentibz aliqu
placuit sume gra no
uitatis: expedit ut co
q'nt' cu' zinzibe 7 croco.
7 in fine condiant' cu
lacte amigdalaz n' cu
p'guibz carnibz coq'nt'.
q' tunc no oportet adde
lac amigdalaz. Et int'
cetera legumina min' no
cua sunt sanis corpibz
pisa rotunda 7 cicera et
fabe. Et istoz q' trium
min' nociua st' pisa ro
tunda 7 alba. *Genali'*
aut q'cuq' legumina
siccata sunt carnibz p'p'ant'

debet cepe rotundū albū
7 omniū frigi cū mē
to 7 dulci oleo. 7 eis ad
uūgi. 7 ultio lac amig
dalaz. 7 hoc est maxie
necessariū si fabū dele
at comedi. p'p'ue si fi
at ex falo fracto. *De*
legumina uo q' cū lacte
aliūm p'p'ant' oīo sūt
i p'posito uitanda. sz in
quadragesima qū diu
turnus ē usus opilan
tū ciboz seu alimētoz
ut pisciū 7 polentarū:
utile ē ad q'suacōnem
sāitatis in p'n' refecti
onis mēdū sume p'p'ue
tam acerz aut pisorū.
Et h' est illa aq' quā sa
piētes comedūt. s. ut
pisa ul' cicā i aqua dīci
remolliant' p' noctē. 7 i
eadē sequēti die bulliā
t' duobz aut tribz fer
uoribz. 7 tūc colent'. et
colatura resuet'. 7 appi

Purota (cepe ul' p'p'oz)

quinte hora refectionis ad-
dat ei parz uini albi. et
modicu de puluie spice
nardi. et croco. et sale in
moderata quantitate. dei
de unico feruore bulli-
ant. et appinet in pñ re-
fectionis. ul' ad potandu.
vl' si magis placuerit.
fiant offe i ea. tale na-
qz brodiu apit et mun-
dificat uenas capillares
epatis. et uias urinales.
et io pñuat a calculo et
arenis. papue si pisa ul'
cica remolliant et coqñt
i aq pñca ai petrosilino.

Vulgares aut nimis de-
apiunt in eo q credunt
hanc utilitate ee i bro-
dio cicex remolliroz i
lexuuo. na tota illa sub-
til et apitina p pma re-
mollitione separatur ex
inde. *de usu fructuum.*

Alus fructuu tere-
strato corpi no co-

gruit iua tibi / sz potius
medicino. videlz ad pre-
seruand ipm ab aliquo
accidete noctuo. qd ex co-
cunetibz pot cerni. et id
moderate et ordiate que-
rit ut eis utat. osida-
ta sz utilitate q sperat
acquiri p supcom ipoz.
Ho ei ad uoluptatem
simndi sut / sz ad eunde-
tem nocitate et utilita-
te. na uti fructibz ad
uoluptate / osuacione
impedit salutis. **E**st
igit aduicend q corpa
que fructibz no utunt
p alimto. debent i qlibz
anni pte osiderare qha
possut accidēcia ex eis
pneire nocua. uel ex
qualitatibz aeris / uel
ex nutrientibz illi tepis.
et scdm hoc fructibz uti
magis congruit ad ob-
uiand accñtibz illis et
meliori m. **Q**uñ igit

estate sanguis furore
aeris inflammat et in au-
tumno siccitate acuit.
tunc expedit ad tepand
sanguinem uti frigidis
et humidis fructibus. **Silic**
quoniam estivo feruore in
corpiis rancificantur et fac-
ilis ab eisdem exalant
calor naturalis et spiritus. et ideo
tunc expedit uti fructibus
tepe et constringentibus po-
tius quales sunt stipicia.
Silic tunc operatur usus a-
cetorum ad frangendum
coleorum acumen. Siccitas
et tepis que sepe uentre
constipit requirit frequenter
estate et autumno usum
iporum. **Silic** quod profunt ad
sompnum puerand ubi
a siccitate tepis impeditur
ul' ad siccum opescenda.
ul' ad estuationem cordis
et epatis et orificii stomi-
mitiganda. Quibus omnibus
diligenter osidatis faci-

le quisque potest estate et
autumno usum fructuum
moderate sumere ad regi-
men sanitatis. **Quoniam**
non ad sanitatis osuatio-
nem intendit delect notabi-
li et a fructu hanc genera-
lem regulam obseruare.
scilicet quod nunquam utatur fructi-
bus tam actis quam crudis
donec in arboribus fuerint co-
secuti perfectam maturita-
tem. si possunt in arboribus
maturari. **Exceptis** quod
bus utendum non est postquam
ex perfecta maturatione ingre-
ssantur. quoniam si ab arboribus
arant et sanguinem inficiunt
ac putredinem patiuntur et
bulones et carbunculos
et antraces multiplicat.
Et ideo in regionibus calidis
et humidis annis quod calidum
fructuum ut cerasorum et
mororum copiosus est usus.
cydima regnat nisi
per fluxum uentris impedi-

at. **S**ecunda uero regula est quod
abstinendum est a fructibus
quicunque multiplicanti in
eis uines aut inter
tales sunt. quod in uulgaribus
cathalanorum dicitur ente
char. Et cognoscatur per hoc
quod fructus inter non est
naturaliter coloratus nec
habet naturalem medullam.
Tales enim fructus generant
occlusas febres. non forte
supfluitas eorum per
fluxum uentris aut forte
laborem et copiosos su
tores a corpore resoluunt.
Tercia uero regula precep
tione fructus diuisi sumantur
similiter quicunque sunt in
naturis uel effectibus per
proxiimum. Vbi gratia. Si de
buerint propter summam ad uen
tre mollificandum. non ex
pediret similiter cum eis cera
sa sumere. sed sufficit ut
habet illa sumantur in pro
fecto. Sicut quod tempore

11
quo sic et uine repunt
non expedit ut similiter su
mantur. licet utique possint
ad uentrem mollificandum.
sed sufficit alterum et maxime
ficus. Quibus ad hoc ut
mollificentur efficaciter.
debetur brodum superbibere
uel alius liquor. sed ha
bentibus epuratum et stomachum ca
lidum et acutis colicis
quales sunt hystericis
affricare et libere tutum est
aquam frigidam superbibere.
Ceteris autem uinum bene lim
platum. Si uero debuerint
uine summam pro uentris
solutionem. cauendum erit
ne sumantur inuisa sed lo
ge ante. Maxime si fuerint
recentes. quoniam non solum ge
nerant uentositatem
sed et faciunt ebullitionem.
et ideo subiciunt cibum. et per
turbant digestionem.
et uinis superbis: nullo
modo uinum superbibatur. sed

brodum tñ ul' aqua
frigida. Si tñ i msa de
bunt uue sumi que
nt ut mltis diebz p't
collectōm fūnt resua
te. ul' q' cū aq' feruenti
supfundant' p'o. 7 l'ado
cū frigida. Itē q' de p'si
opatis ficubz 7 uuis de
bet idligi. **P**fica ei itē
dū sumuntur in p'ncp
prandij aduentris so
lutōm ab hys maxie
quoz epax calidū est
7 l'icū. Sz nō expedit ut
tūc ficus sumant' 7 ma
xime duratua q' maio
ri habūdant aquosita
te. **E**q' uō i hys quoz
uisca s't frigida 7 hūda.
q' plus eis mollaria o
petūt. Et si p'dea nāta
te cogant' aliquā dura
tua sume. p'ri' remol
lant' in puro uino. 7
maxie si fūnt ipa die
colleta. Nam que p't

collectōm soli biduo ul'
triduo exponūt' sapi
di' 7 salubri' tūc sumū
t'. Si tñ hūtes uiscā ca
lida debent sume fic'
i notabili q'ntitate. tē
expediret eis p'mittere
pfica ul' amplica ficub'
ul' poma bñ matura 7
adumatica cruda i esta
te 7 cocta i yeme. ul' sal
tem eligant ficus mu
zas. s. quaz sapor p'tici
pat manifestam acie
dinē p'naturā. tales
namq' sūt fic' quaz
rubea ē medulla. 7 sa
por mizus. 7 tales cō
petūt maxie iuueibz
7 quoz oplexio calida
ē ul' tēpata. **P**redicta
regla sili' locū h't i fruc
tibz qui sumūt' ad mi
tigand' fūorē sāguis.
ut s't cucumēs 7 me
lones. ul' ad frāgend'
acum cole ut s't acetosi

fructus. Nam cucumeres
et melones vel citrulos
similiter non queunt sumere.
et si inuisa sumantur par
debet ex eis sumi. et ex
cucumribus et anabum.
Iuuenibus dico et huiusmodi
viscera calida. Verumptamen
estiuus humoribus non incon
grue sumuntur ab eis in
fine cene. Ut in dyasag
mate et superioribus me
bris estuantibus pro prece
dente diei humore et aridi
tate efficaciter mitigari
possint. Maxime cum somnus
debeat subsequi. Et ex
hoc patet id propter quod et
piscia et malaginata di
cia plerumque offeruntur sumpta in
fine cene cum modamine
ne quod in primo. Id est si fructus
aquosi nam ariditatem
et estuationem superiorum parti
um efficaciter mitigant.
et suauiter somnum prouocant.
In his et quod acutus et ar

dis uescitur in cenantibus as
saturis obtundunt fu
moris acumen. Si tamen longe
ante cenam sumerentur medul
la cucumis aut melonis
ad mitigandum sanguinis
humorem: utique esset. In fine
vero cene sumantur piscia
vel mala genata. uel po
ma electa cruda vel as
sa et refrigerata cum modi
co panis. Acetosi quoque
fructus qui sumuntur ad
colam obtundendam et
excitandum appetitum uel
longe ante prandium re
bentur sumi ut mala ge
nata. vel in primo tamen sicut
cerasa aut mora ipse
matura. Siue tamen in primo
siue longe ante sumantur.
nichil superbiendum est ni
si forsitan intuerentur in his
quod longe ante sumuntur.
quod eorum acetositas offe
dit guttur et orificium
stomachi vel spiritalia membra.

tūc ei expedit parvū bro-
dū ul' iūm bñ līphatū.
aut zuccāā purā ime-
diatē possūt sumē. Et
iō tales si sūpsint ac-
tositate malignati aut
cīnguli ul' limois de-
lent cū zuccāā sumere.
Predā sūr regula tenet
in fructibz qui opmūt
ul' ostingūt. qz mlti nō
debent sumi. iō sūps
cerasis nō debent puri
sumi. i sūptis puris ē
abstinendū a coctanis.
i sūptis coctanis respu-
enda sūt sorba i mespi-
la. i enūso. **E**t circa
fruct' cōpnites multa
occurrit diūrsitas. Nā
quidā opmūt sola g's-
siae atqz gūitate sube-
sicut auellane crude.
Quedā uō opmūt p
potentiam quam hnt
ostingendi. i ulroz op-
mūtū qdā sūt q debli-

ostingūt. i uocant' stīp-
tia. ut pura. quidā qui
fortit' ut coctana i sor-
ba. i h' pontica noiant'.
If ulroz omī qdā sunt
aromatica. qdā nō. qdā
dulcia. quedā nō. De
opmūtibz g' dīc' regula
gūal' q' si sola gūitate
opressint i nullā ha-
beant potentiam ostin-
gendi ul' aggrandi ptes
mībz i ay obuiant/ nec
aromaticitate aut ol-
cediem: nllō m' debet
sumi. maxie a corpibz
t'patis. i iō auellane
recētes iutande sūt licet
possit abū sūptū opri-
mē. qz n' dulcedinem
hnt qua placeāt ori-
stōi/ n' aromaticitate
q' fortit' i foueāt spē
ei. n' stīptiatatē aut
pontiatatē q' corobo-
rent aggrandi partes
ipī. i iō. i iō gūalit'

noctue sūt ori stōi. quia
 sua g̃uitate ⁊ frigidita
 te ipm̃ p̃cutiūt nullm̃
 ofēdo iuuam̃tū. Sic
 ce uō min⁹ frigide sūt
 ⁊ iō min⁹ nocēt. ⁊ si ali
 q̃ntulū torreant. inu
 nus. ⁊ acquirūt stipti
 citatē atq; dulcediem
 p̃ quā possūt p̃dē. sic
 ⁊ castane q̃ñ assant.
 Nam stipticitas ⁊ dul
 cedo uigorāt in eis. ⁊
 iō sūpte post cibū cōp
 mūt ipm̃ orificiū stōi
 ofortando. maxie si i
 uino aromatico calide
 imergant. **D**e ofstn
 gentib; autē dant re
 gule plures. p̃ma ē
 q̃ si sumant aī cibū.
 ofstipant. si uō post ci
 bū laxant. nam q̃ñ
 p̃cedūt. ofstingūt ptes
 inferiores quib; obuiāt.
 ⁊ iō feces ciborū p̃negat
 ofstrictos difficult⁹ expl⁹

pellūt. q̃ñ uō sequūt
 cibū qz ofstingūt mea
 tum sup̃ feces. expri
 mūt eas p̃ pte inferi
 orem. **S**ecunda regula
 ē q̃ ofstringētia pōtica
 nūq; sumēda sūt cruda
 n̄ sūnt ofdita ul' p̃ diu
 turnā moram pōtica
 tatē amiserūt. oīa ei
 pōtica ledūt imodera
 te p̃m̃culos pectoris.
 ⁊ iō octana ⁊ p̃menia
 debent p̃us q̃ sumant
 i pingui brodio carni
 um decoq. ul' i pastillis
 cū carnib;. aut si mag
 placēt assari sū p̃ius
 aut i furno qd' meli' ē.
 ul' coq̃nt i uino puro.
 Cotta forti' ofstingūt q̃
 q̃ cū pinguedine car
 ni coquūt. **S**orba uō
 ⁊ mēspila q̃ raro ma
 turescūt i arboze p̃ di
 urnā moram post
 collectōnē. amittūt

ponticitatē. et ideo tunc si
pda nctitas urgeat ut
sumantur ul' ipa melspi
la qz carent notabili a
maritudine. possunt assa
ri. ul' coquntur i mero. Illi
uo fructus pontici qui
qduunt p condimentu
amittunt nocua pon
ticitatem. Sic nuces
q ai melle conduntur.
et olue i sulfo. et ideo hec
modate costringunt. pl
ti olue q nuces. qm
qduunt absq melle ul'
zuccara. et ideo rari delect
sum. qm lecent spua
lia. **T**ercia regla e q
qstringentia succosa ut
pura magis ograunt sicut
cpibz ut estate et autu
no qm yeme. Succo u
carentia et maxime si
fiunt dulcia. yeme et
uere pl' coptunt. Sic
caltanee et dactili. omes
ei dactili hnt aliquam

stipticitatē. et manifest
ior est in dactil' insu
laribz q alexandrinis.
Et yeme et uere si neces
sitas urgeat uti fruc
tibz ad laxand uentre.
queientur sumunt p' ci
bu. sicut et uine passe ai
suis gnis. du tñ nich
supbibat. Et efficacis
uent' mollificat si ficus
sicte sumantur ipn' absq
pane. in fine uo ul' dact
ili ul' olue. et post oli
uas poterunt absq po
tu sumi aliq uine passe.
et si fruct' succosi magis
placent ill' tpiibz. uita
ri delect magis nocui.
sicut sunt uine bruma
les que ualde nocent
intestinis et uentibz et ue
sice. Vñ si sume placue
rit i pn' refectionis ue
tris mollitua succosa.
meli' e ut pomu aro
maticu et infrigidatu

sumat. Vl' coctū in ui-
no. Aut uue uineales
maxie alle sumant' &
abiciant' cortex & gna.
Si uio nāitas uirgeret
sume brumales. im-
gant' pus ī aq' fūenti
deinde sumant'. Si uio
ostingētia ul' opmētia
succosa ī fine placent
sume sicut pira: cū ca-
seo sumantur ueteri
& electo. ul' assent' in
uino nigant'. **C**aucat
tū ab eis q' frequē pa-
tit' torsiones aut uic-
turaz dolores. **U**ltia uo
osidatio q' de fructibz ē
hūda est de oleogmo-
sis. ut sūt amigdale
auellane. nuce s. pinee.
& fistia. **D**e quibz due
regule dant'. & pā de
crudis. Soda de coctis.
De crudis quid' scēdū
ē q' omīs offendunt
stōm. s; amigdale &

nucēs & fistia offēdūt
mīn' in sua recentia &
tenitate. **A**uellane uō
& pinee tūc pl' q' q' dō
sunt medicat' exsic-
cate. **V**ī corpibz tēpatis
& quoz oplexio ad cali-
ditatē declinat. nō ex-
pedir hīs fructibz uti
crudis. qz multū nocere
possunt. & pāz proteē.
Amigdale namq; recē-
tes & tenē suo tempore
possūt aliquantū estia-
tōnem stōi tempore sic-
ce uō & remollire nō p-
sunt n' ad phibendum
ascensū uaporis uini ad
caput. **N**ucēs aut' et
tenē & indurate nō so-
lū stōm / s; caput et uī-
fū offēdūt. & solum a
uentositate piscū tuē-
tur. **A**uellane pāz epā
ofortant sua ppietate.
s; stō nocent & capiti.
Pinee uō hūc cetera

gna pl^u stomacho mu-
micant. sz palitias co-
ferunt. et hincby sciatu
saniosu. **Fistia** u^o effi-
cacit^r p^u sunt epan frigi-
do. et stomachu ceteris
min^u offendit. sz capi-
ti nocet. **Si p^uta** u^o fruc-
tus odiantur cu melle
ul' zucaro sic pineatu
aut nucatu. sto quid^r
min^u nocebunt. sz cu
p^uris corpibz no exp^ud^r
eis uti. p^uapue cu mag^r
ad uoluptate odiaur
q^u ad utilitate. **De herbis.**
Sub olenibz largo
noie op^uhendunt^r
quecuqz nascentia sup
tram ex qbz coqua seu
ferdu p^uat. siue sint
hle ut caules et blete
et spinarchia. et filia si-
ue fruct^r hlay ut cu-
cubite et melongene
que uulgarit^r all^uge
me noiant. **De olenibz**

g^o breuit^r est sciendu q^u
miq^u expedit corpi tepe-
rato q^u arida sumant.
Exceptis lactucis et por-
tulacis t^upibz frigidis ad
copescendu sanguis fer-
uore et estuatu in sto et
epite. ita q^u an cib^u cu
modico et limphato ace-
to sumant. amare t^u
lactuce s^ut oio iutate
corpibz tepatis. et quoz
op^ulexio ad caliditatez
redinat. **Fercula** u^o p^u
s^ut ex omibz si^r excep-
tis melongenis. q^uru
usus nullo m^o p^udest illis.
Et i cetis cadit distinctio.
borago et buglossa do-
mestica p^u suu tepam
tu o^u t^up^u og^uruut. maxi-
me quibz uent^r e stipti-
cus. Quibz ad toll^uda
aspitate poss^ut aduin-
gi semp spinarchia ul'
blyti tenerimi et no ru-
bi. et estate lactuce ul'

portulace . ul' i attri-
ces aut blete . In hye-
me uo cressiones aut
petrosilini . 7 pua fo-
lia mente . ul' oeli cau-
luu albor . **S**pinaria
uo 7 bliti supraditi qm
cina sut tepmuto : pos-
sunt utriq summ qlibz p-
te am . 7 ceta que tpi
ogruut adiungi . Esti-
ti ei ogruut lactuce dl-
ces . 7 portulace 7 blete
7 attriptes 7 aicur-
bite . **V**eme uo cressio-
nes 7 urtica tenere 7
petrosilini . 7 caules
rulei aut espi zintes .
Albi uo quoz costa e
lata 7 foliu dlce lene
maxie si decruunt in
solo uiguo 7 ubroso .
utli sumut in edum
estate 7 autupno ab-
iectis magnis 7 exte-
nis folijs 7 ocul' pti .
In uere aut tenitates

15
spagoz possunt adun-
gi ul' p se pti postqm
fiunt pbullite . **I**nusu-
tu padoz tria queit ob-
seruare . **P**riu e ut ai
spicita fuerint respu-
tur . **S**edim e ne ai lacte
aiabui odiant . qm nim-
a similitate lederent
corpa supadi . **E**t sit pa-
rata talia cu brodio d-
carnui maxie galliaz
aut cu lacte amigdala-
z . ul' cu oleo dulci et
maxie recenti . **C**uta-
lx uo unu spali que-
nit obsuare . s . q pro
lacte aliu : lac ponat
amigdalaz ne remib
noceat 7 uesice . **S**ilic
qz ne noceant itestis
queit eis aliqs cepis
albas 7 rotundis adui-
ge . s . ne obsint sto de-
lent eis aduigi oculi
caulu . ul' in saucella
cu cinamomo aspgi .

Terrium ē qd an omnia
ferula debent sumi. ex
ceptis caulibz qd possūt
ulciō sumi p̄ stipticita
tem qm̄ hnt. et maxie
espi et uirides siue rulei.

Si tñ sumant cū eoz
brodū queit ut i p̄n^o
sumat p̄ uim qm̄ hnt
apituiam ut brodium
cicez sup̄dm. nam p̄
eoz repugnantia ue
rat stomachū. et ipedit
digestio si fiant siml
s. sub cicez et p̄dōruz
caulū et brodū ipoz.

Quobrem expedit ad
uitandū hoc incoveni
ens qd an p̄bulliant
et p̄modū coq̄nt usq; ad
densitatē. ad hoc ut bro
dū resoluat. qd brodi
um i p̄n^o et sibi in fine
sumatur. **De radicibz**

Radices qbz cōter
utini sūt porrace
pe et allia. raphan. napi.

rape. pastinace. et ceteri
uic. Et ap̄m̄is q̄tior
debent omnia corpa te
pata et calida penit ab
stinē. maxie si fiunt
cruda. sz i algoribz pe
mis possūt int̄dū fieri
ferula ex porris aut ce
pis. Patientibz tñ flu
entes emorroydas atq;
pulsantes. queit sep
uitare porros et allia et
raphanū. et cepas lōgas
q̄ uulgant dñi scalom
e. et sili rōide si fiunt
rulee. sz si fiunt albe
p̄t ex eis p̄bullitis fie
ri cepulatū cū carnibz
aut dulci oleo. et siue
sit cū carnibz siue cum
oleo. debet eis lac amig
dalay sp̄ aduigi. et qd
tale ferulū uētrē mol
lificat. debet an omnia
ferula sumi. Rape q̄q;
dulces et napi teneri
mi si cū carnibz coq̄nt

atq; melle. pipe. am-
no a carui. congruunt
corpib; sup'dis. et dato
q; nullo sapore odiat.
si tñ placuit / sufficit
ut coquitur cū gariofil.
quassatis. ul' cū zibule
curo. et cinamomo. ve-
trem ei mollificant. et
vias urinales mudi-
ficant. et visui prosunt.
Pastinace q; si sunt
alle. potunt esse vel
arte cū carnib; aliquñ
sumi. qm eayde iura
ueteri et uis uirnalib;
offerunt. sz expedit ut
pate indices po fiant.
Cheruiue uo possunt
cū p'dis et yeme et uere
sumi si modate assent.
Tam si caput et plmo-
ne uel pect' reumatif-
m' uexaret. nō sume-
rent. qm nocet hūdo
pulmoni et capiti.
De alimentis.

Alimēta q̄ sumūt
ex alib; aut su-
mūt ex eoz sba. aut
ex mib;is. aut ex hūdi-
tatib; eozdem. sic ex
lacte et ouis. Alia q;
ul' g'ssibilia sunt ut q̄
drupedes et aues. Vel
natacilia ut pisces.
Gressibilia uo uel do-
mestica ul' siluestria.
et tam de hys q; de ill'
sp ea sumēda sūt i ali-
mētū q̄ uaniora sūt
tēpanito. ul' q̄ magis
ogruunt q̄litatib; t'p'is.
Vñ gallina q̄ parere i
capit. et cap. vi. ul' vii.
m'suū. et p'ano un' ann
ul' xvij. m'suū adplus.
et cunicul'. iij. aut. vi.
m'suū. et capolus x. aut
xij. m'suū dūmodo sūt
i suo gñe mediciter
piguā possūt queien-
ter sumi qualib; pte
ām. Et sil' ogruunt

omni tpe corpiu tepant
aut calidis carnes e-
duli lactantis aut in-
tuli si possent hui qlibz
pte alim. Sz pulli gal-
linar et anser quindui-
piu fut et carnes recē-
tes porci et porcelli ma-
gis ogtuunt estati et
autūpno. Pulli qz p-
dici eod tpe ogtuerēt.
sz qz solū in autūpno
repiūt sic et iuuenes
coturnices: iō tūc ma-
gis cōgruūt sic et pulli
et columbini. Sz galli-
ne uetēs et agiones et
grues et pauones et pi-
ces. et amich annuales
et lepores et anseres. et
carnes bidentis arie-
tis et castrati. et auctē
q capuūt i breu. et plu-
uerij. et sexelle. et turdo-
nes. et gallina ceca i
yeme magz ogtuūt.
Et sicut carnes false et

quāqz sūt diue diges-
tionis. ut uaccine et
aprine. Sz que de facili
digeruntur p laxita-
tem et raritatem et qst
frigide et siace et plexio-
nis ut carnes arui et
capri. quocūqz tpe fu-
erint alias lone hūi-
dinis. possūt sumi. A-
uates uo et fulce magz
autūpno oueniūt. Sz
corpiu nūqz expedit
anabz uti ut fulas.
Eis et quos emoroy
de crebro ueyant et
maxie pulsanter ex-
pedir ut diligent eu-
tent grues et et agio-
nes. et anseres uetēs
et pauones. et turdos et
merulos et turcellos.
et turtures. et cadones.
et coturnices. Hys ta-
men corpiu maior
ius faciendū ē in arti-
ficio pbandi carnes p

17
deas. debent ei galli
ne post occisionē eius
cerari et suspendi a ma
ne ad sero et equiso p^r
q^u coquit. **P**rociēs aut
uetes et anniculi de
bent ad unū p^r diem
naturalē post occisio
nē suari. grues uo et
fasiani biduo iestate
et triduo i yeme. **p**auo
quoq^{ue} oī t^{em}p^{or}es suari de
bet post occisionē duo
bz diebz. et si plus q^u a
nū huerit. tribz ad
unū. **D**ebent et frequē
tare mag^{is} elixas uel
coctas i pastill^{is} q^u assas.
fixas uo debent oīo
uitare. **S**ili et uitabūt
cuniculos assos et omīs
anniculas q^u capiunt i
bzeo ul^{ter} filēs assas.
et iestate nuuonē as
sū. **E**t oīs assatura
sumat i fine p^r assa
turam pora et eduli.

porcell^{is} et assis spūm
tand^{um} est. s^{ed} de condito
i sulso t^{em}p^{or}e estuo potest
aliquū sumi. **E**st et ob
uand^{um} i oī assatura et
spūlit i p^rdiabz ne ares
cant. nam si aruerit.
i p^rposito sūt nocue. **A**d
etiam de assaturis fu
erit in sup^{er}ficie torri
dum. semp i p^rposito
ē uitandum. et iō cutis
et d^{um} pinguedo assati u
pora debent uitari. **F**er
cula uo q^u sūt ex car
nibz minutis et cū p^r
guedie colligatis atq^{ue}
dentatis ut mortero
luū. uitanda sūt. et ma
xime i p^rposito. s^{ed} alba
comestio de pulpis gal
linaz potit frequē
tari tū nō fiat ex pul
pis exilatis s^{ed} ex tū
ūso gūlit i cisis et post
mod^o q^u tritis et ligatis
cū lacte amigdalaz

tūmodo. xl. si amidiū
aut farina rizi iūgat.
qd sit ualde modicum.

Corēbroz et diuinitas de
bet attendi. Nā l3 ptes
uisciniores cordi sūt pu
riores p bñfñ copio
sū naturalis caloris qd
ab ipso recipiūt. ipsū
tū cor uia ubi nō opet
tēpatas atq; colias ul
hñtibz debile digestiāz.
cū sit dure digestōis
et grossū gñans sang
nem. Epar qz fili de
bet uitare. maxime si
fuit pfcē coctū. qm cō
stipat. et tñeū ac melā
coliciū gñat sangnem.
Solū aut epar eduli o
petit intēdū pñs. dum
tū moderate sumat.
et fili cēbz ipi tū mō
si pfcē asietur. Cor at
ēu et cēbz leporis aut
cuniculi si sumantur.
psūt p uirtutē tyriaca

lem. s3 cetoz qdrupe
dū cēbz et auctōrium
aliū iustina et sto
mach' et renes et splen
telent uitari pē qz sto
mach' gallinaz aut
anseris. Extrema uō
sūt aures et rostra et pe
des quadrupedum ex
pans alibz debet aliū
i usū sumi a pñs.
Sic ex porco ul' edulo.
Nam colias pde usz
ipoz et tempatis i fer
ueto tpx. maxie si cō
diant in sulso. Et id
de plmone debet itel
ligi dū m ab edulo ac
cipiat. Nā alioz aiali
um pulmones sūt eis
inutiles. Lingua uō ex
uitulo ul' cūo tū acci
piat. Vbera uō semp
uitent nisi debiunt
cū fame sumi et absq;
alijs ferul. **De hūidi
tatibz animalium.**

Humiditates aīa
 hū que cōtē et
 maxie sumūt ī alimē
 tū sūt lac armētoꝝ
 et oua gallinaz. et ea q̄
 sūt ex lacte. **S**angr
 ei nullius aīal' gruit
 alimēto. papue corpib'
 tēpate oplexiois aut
 calide. In pōito u' sa
 lubris est usus ouoꝝ
 recentium fractoꝝ ī
 aquam et sp̄ mollium.
 et q̄bz dā a medio autūp
 nū usq; ad mediuū
 ueris sufficit utellū
 accipe. **R**eliquo uero
 tēp' albumi pōt recipi
 cū utello. Si uō placz
 sumie alit' p̄pata: caue
 dū ē ne sumant' coc
 ta ī uētribz gallinaz
 aut inuoluta et fixa.
 sz aut sūt assa ul' sin
 glarib' fixa. et sp̄ mol
 lia. **L**actis usus oīo
 uidet' p̄tē q̄ a medio

april' usq; ad finē ma
 dij. nam ī illo spacio
 p̄derit lac capnū sal
 tem sumie p̄ quēdā.
 et maxie ī p̄ma quē
 na madij. Sumat' aut
 sic egrediet' ī ieiunio
 depōtis supfluitatibz
 et p̄mīssio aliq̄li exacō.
 dū tñ nlls extēne' sapor
 ī ore p̄cipiat'. aut tene
 brositās ī ocul'. ul' dolor
 ī capite. Sit qz mēsurā
 mediocris. s. q̄tūes me
 diam libram. ul' ad p̄
 vicias. ix. aut x. post
 cui' sup̄tōnē tamdiu
 tardabit'. donec mani
 fest' aduenit appetitus.
Int' ea uō q̄ sūt ex lac
 te butyꝝ sp̄alit' et sera
 ceū sūt p̄tās corpibz
 euitanda. Si tñ placz
 aliq̄n ī yeme sumere
 butyꝝ: cauend' ē ne sit
 rancidū aut nimis sal
 sū. et q̄ ī modica q̄titate

sumat. qđ aut fuerit
melle oditi. erit me
li^r ad sumidū crudum.
Serū aut recens ma
xime capnū bullitū
colatū eēt pūtile frēq
tare a medio mady usq
ad finē iulij ul' augt.
sup^r deā hora et q̄titate.
Caseus uō si fuit uacti
u^r et butirosus ac dlas
pōt frēq̄ntari assus ul'
elixus aut ipno et ye
me. **O**mn^r aut pū
gus et nodū rancid^r
nec nimis salsus. po
terit mēdū in fine re
fectois i modica q̄ti
tate sumi. nilcū ei nō
expedit nec ē tutum
nisi cū cucubitis aut
herbolato frō ex lora
ginibz. spinarchys et
attriplicibz sumat et
raro. **C**asei uō q̄cūqz
fūnt cū coagulo frūte
lent a p̄cās corporibz

euitari. **S**z lac cū flo
re coaglatū possz estum^r
fūoribz aliquū sumi ad
estuatom stōi opescen
dam. et sitim a pū^r cene.
dū m^r pot^r uini nō se
q̄ret sine diate. **C**ibi q̄
rōne pōt tūc t̄pis case^r
recens sumi in fine.
siue ubi deesset fruc
tus sup^r noīati. **de pis**
Pisces q̄cūqz **abz.**
fūnt lacuales in
tandi sūt h̄ ostaret la
cū eē limpidissimū ut
saxosū ul' calcaulosum.
aut arenosū. et maxie
qđ ex t̄nsitu magni o
fluminis crearet. ul'
ex magna scaturigie
fontiū. aut ex mag
no et frēq̄nti refluxu
maris. **S**ili sūt in
tandi qui sūt ex riuu
lis lente fluentibus
et maxie si recepint
eluuies canabi et li

in aut putridaz blay
ul' limolitates conio
p aut ordinata iponū
ul' cetis supfluitates
uillaz aut opidoz. et
viciūq; fiunt. s. mari
in seu fluuiales uel
lacuales. attendend'
ē pncipalr q hānt pu
tam sulum. q nec sit i
odore gius. nec i sapore
nec i tactu r se parone
limosa. Et eoz qui pu
tam hnt hoc modo ib
stantiam sp existit
salubziores q pulpa
hnt candidam ut ar
gentū. Et mē hos r sca
mosi sūt cetis pfendi.
Tam si squamus caru
erint saltē obsuādū
erit ut sba sit qual' ē
dā. Erat r cauendū
ne pisces magni et
dure pellis ut rex r
dalfinus r sturgio r
siles comedant recēt

capti. Sz tanto tpe pis
cis resuet r maxime
euiscat' q absq; cor
ruptōne sbe tenerescat.
Debent aut pātis corpi
bz pisces recentes plu
rimū assari ul' elixari.
Sz assatura mag' ē fre
quēanda i yeme qm in
estate siue i furno siue
i prunis assent. **E**lix
tura uo r maxie illa q
fit cū uino albo qgruit
omī tpe. **E**st q obsuā
dū ne i assando pisces
oleo limant' sz uino i
quo sal fuit dissolutū.
Si uo frigrant ac nil
to limant' oleo dū as
sant'. expedit nō assu
mē cutē. Vniūsalr tū
cutis piscū ē incanda.
r ipoz auxūgia. **P**is
ces aut pfrē salis r ma
xime p salsedine are
fū nō qgruit pātis
corpibz. licet brodiū

simplex ogtue sumat
intēdū. p̄apue ī quadra
gesima qñ frequētāt
opulatiua: est utile in
pñ m̄se. qm̄ apit me
at atq; mūdificat. Sz
ex suba ul' nich' sumat
ul' paz r̄aro r̄ c̄ta finē
refectōis. Si uō p̄sas
p̄fē salus fuit lard
sus ut balena ul' tum
na: potit in quadgesi
ma paz aliqñ sumi cū
sp̄m̄ archis ī pñ qñq;
nēcitas occurrerit cō
stipatiōm soluendi. Sz
ex p̄sib; semisalsis r̄
maxime p̄gub; eli
xatis largi p̄t sumi.
Nam p̄sces p̄ngues
r̄ grossi q̄ b̄uuo ul' t̄duo
fiunt sale odu si elixē
tur r̄ sapidi r̄ salubri
comedent. *de saporib;.*

De saporib; r̄ cōdi
m̄tis queit scire
q̄ nūq; p̄tās corporib;

acuta queniunt. r̄ idō
fortia salsamita ut pipi
tas r̄ alliatas r̄ acutos
sapores ut sinapi r̄ eru
cam eis expedit ut eu
tent. Si tñ eruca opri
mit tenendo p̄stilla
ei tamdiu ī aq̄ s̄plici
qñcū. s. coq̄rent uacci
ne carnes deinde pista
ta cū paucis amigdal
distemper cū puro aceto
nichil aliud adiūgēdo
ñ forsitan modicū ci
namomi. Opetit. Orel
aut uitare debēt corpa
sup̄dā r̄ m̄ltū q̄ usū
zuccare. Si tñ eruce ul'
aliqui acuto salsamito
interdū ius uūgē q̄q;
dulce: meli' erit ut
zucc' albilissia ul' parū
sappē uūgar' q̄ uulgar
t' d̄z arrob. Semp tamē
memorand' est q̄ ual
de dulcia r̄ acuta r̄ asla
et q̄ salsa patientib;

emonoydales uexatio
nes munucant. Ideo ex
pedi eis ut ofectionē
et saluamta frequētēt. et
maxiē si fiat ex pipere
quocūq. ul' nūto zinz
bere uel galanga ul' nu
ce indica ul' muscata.
ut gariofil. aut q. mul
to citro. **S.** ut oīs er
ror possit uitari. porta
bitur sequēs puluis.

H. zinzibis albiſſimi
. ʒ. ʒ. ʒ. coriandri bulli
ci i aceto et exſiccati. ʒ.
1. cardamomu. ben albi
ana. ʒ. ʒ. rasura eloris
lote. ʒ. ʒ. ʒ. gariofilozū.
citri. añ. ʒ. ʒ. cinamomi
electi. ʒ. ʒ. ʒ. fiat plius
et de ipō cū amigdalis i
pistatis fiat saluamta.
oxodicū et aceti ul' agste
potit addi. **De ipō etiā i**
modica qūtitate cōdi
ant pastilla. et p totā
estate in iponat pastill

29
cū de furno extērent.
lac amigdalaz frū cū
agsta ul' cū suco malo
et gñatoz aut limonū
ul' cūngloz q. uulga
rit dicunt cerogie uel
arāgie. tales ei sapores
acetosi sū cū amigdalibz
raro aut nūq. possūt
lecte spūalia. **Potest**
aut istaz acetositatū
q. ponūt in pastillis ca
ueri offensa. si totum
ouū cū eis fortit agite
et postmod' pastillis i
ponat cū sūnt extita
de furno. **Silr.** q. si lac
te amigdalaz frū pre
tis acetositatibz assate
ofpant sp. minus no
cebūt. s. si placuerit
estuiis fuozibz uti ad
sapore simplia acetosi
tate. cauendū est ne
minus frequēt' succ'
limonū. qm ualde ner
uis et neruosis mibz

inimicat. Acetositas
uero attinguli quod uicinos
est temperamento semper est
minoris offensionis.
Et in hijs et fructibus
de obseruari reglam super
dictam. scilicet ut non sumantur
in usum donec in arbore ma-
turiunt. Limoei tunc
perfecte maturunt cum oio
cortias duriciem atque
uirditatem amiserit. Citu-
gul' autem ad suam perfectam
maturitatem debet per
annum integrum in arbore
permanere. Omnibus uero
acetositatibus melior
est que sumitur ex malo
genato mureo ampti-
tium quod debilius tunc quod mo-
dicum habet simplicitatis que
potest confortare stomachum et me-
bra interiora. **H**ac autem de
perperitis comedatur
agresta que fit ex te-
nentate uitium. et ab
omnibus alijs abstinendum

est cum de ipsa copia re-
picitur. que potest aqua cum
ceteris acetositatibus si de-
placuit. Cum assaturis
tamen annum estiuo tempore
sufficit ad saporem ut
exquassentur in mixtura
uini et melle aqua rosace
cum modico salis. Assatis
autem quadrupedum si
placuerit saporem alium
a sale quingentis sufficit
circa predicto modo patet.
vel salsamentum uiride fac-
tum solummodo cum aceto et
amigdal' ac petrosili-
no. et modico melle uel
cynamomi. **V**el si carnes
aride fuerint quas oportet
diligenter uitare suf-
ficit parum salis cum melle
uino limphato. Sed in
proposito potest ex cyna-
momo electo et amig-
dal' et aceto fieri sapor
quiescens omnibus assatis.
non solum quadrupedum

21
si et piscum. et yeme po-
test addi parz simile-
ris. Et ille sapor q fit
tm ex optimo cinamo-
mo et multis amigdal-
atq; aceto pot oi tēpe
frequitari si consuetu-
do requat. Ad idō dī qz
corpa temperata nō in-
digent alieno sapore.
nam cū appetitu regu-
lato semp ab eis sūt
alimētum. et idō n qua-
litates alimētorz ul tē-
porz ab eq̄litate reces-
serint. nō indigent
mendicato sapore nisi
sale tm modo. Sz q̄sue-
tudo nature frequē
ipōnit nēcitātē. et ideo
teste yppocrate dandū
ē aliquid q̄suetudini.
et aliquid tēpori. sicut
docet in pposito p regu-
las supradctas. De hys
aut quibz cibaria cōdi-
unt. sic sūt oleum et

acetum et carnes false
atq; filia p pda suffici-
ent dat intelligi quid
quemat obfuare. **De**
De potibz potibus.
Paut sciendū est q
ea que bibūt a famis
cōit aut sumūt tm i-
rōne potus aut i rōne
solūmodo medicine p
seruatūe ul i rōne
pot et medicine. In idē
quid potus bibit ois
liquor sūptus ad exti-
guendū sitim causa-
tam ex alio. et ad red-
tendū ipm moderate
fluxibilē. sic bibitur
uinū ul aqua more
refectōis. **De uino g**
q̄le quēiat in pposito.
et qū debeat sumi tm
ē sup in gñalibz. In
rōne uo medicine su-
mūt tm qū in estate
bibit aliqs liquor ad
mitigandū estuatōem

incioꝝ m̃broꝝ. qua ite
tione bibit aplibꝫ tūc
in fine diei uilep. & ē
fctis ex aqua rosacea d
tū. & pane zucane. qui
sup̃ est tūc t̃p̃is ualde
util' & tēpat' hys qui p̃
feruore t̃p̃is estuant.
& adhuc mag' util' hūi
bz op̃lexionem natālī
calidam in epate & i cor
de. bibitū ei cū aq̃ sīpli
ci aut rosacea nō solū
ī frigidat sꝫ humectat
et q̃ oꝛtat. **S**ili q̃ rō
ne hūitibꝫ stōm siccū &
ītestina spālī. quēit
tūc t̃p̃is bibē sirupum
mol' modo p̃cedō. Q̃bz
uō sūt hūidi sirupum
ros. **S**ic & hys quoz cē
bz siccū ē p̃p̃ estuatōm
incioꝝū m̃broꝝ. quēit
tūc t̃p̃is bibē sirupum
nenufarinū. **E**adem q̃
uō tūc t̃p̃is bibūt aq̃
ozdei quoz op̃lexio totā

declinat ad siccitatem.
sꝫ carnosus & hūitibus
uisca naturalī calida
sufficit tūc t̃p̃is p̃p̃ estu
atōm incioꝝ aquam
purā frigidam bibere.
q̃ sit de fonte uiuo. lau
dabili puto ul' castia.
Pinguibꝫ tñ & opila
tos ul' strictos meat'
incioꝝes hūitibꝫ. que
rit addē paz aceti in
p̃posito. **S**i p̃dā tñ ne
cessitas urget intēdū
ipām bibē. dissoluat'
ī ea pus zucca ros.
fctā de puro & albiſſio
pane. **Q**uap̃ & ipa cē
debet potari. & maxie
ī diebz caniclaribꝫ. &
tū uilep sic fctū. s. ad
unam libram panis
zucca ponant' tres
libre de aqua ros. nec
sup̃ ignē stare p̃mit
tat' nisi q̃tū clarifi
catōi sufficiet. ita q̃

ad plus nō osumat
 de aqua ros. nisi par
 tia. **I**n rōne uo po
 tus 7 medicine sumū
 tur sic qñ in fuorib
 estatis post dyartia
 sitiūt 7 estuant uera
 sici qui bñ fiūt in
 prandio refectioni. uaz
 talibz tūc tpris expe
 dit 7 uia pot' 7 medi
 cine bibē aqm frigi
 dā. ul' uinū bñ lim
 phatū. **I**n algoribz
 yemīs intdū i quad
 gesima sumit' uia me
 dicine solūmodo nec
 tar siue claretum in
 fine refectionis. s. adhuc
 ut os stōi calefiat et
 digestiuam ofortet.
 7 iō sumit' ut plimū
 cū eo qd' circa regioē
 orificij stōi plus tenz
 ipm. sic cū nebulis
 que sua uiscositate
 adherent. **U**l' hñtes

ipm hūidum cū pane
 aliquñtūlū tōnefacto.
In pōito nō ē necessa
 rius nectaris usus. qz
 ofiat' ex duobz hñtib
 acūm 7 i flāmantibz.
 s. spēbz 7 uino. 7 tōio i
 flānabli. qd' ē dulce. s.
 melle ul' zuccara. **A**pp
 ea si rōne tpris aut cō
 suetudis eo placuit
 uti. parce sumatur.
 7 semp fiat expulsiue
 sequi. **R**. cinamomni
 electi. **z**. i. zinziberis
 albi. **z**. i. rosarū
 rubeaz. gariofiloz. añ.
z. y. piloz spicē. **z**. i. fi
 at puluis q' sufficiat i
 pōito ad. xxx. lb. uini
 addito melle ul' zucca
 ra qñtū sufficiat pulu
 bz i corpandis. 7 ad pl.
 qñtū mell' dispumati.
 aut media libra zucca
 re dissolute cū modico
 uino. **T**am cū melle

claretū.

diuina et melius suat.

Qertum de emor-
est q suato roydb?
regim supradm emor
roydaz uexatio uel
oio cessabit ul tam le
uis erit q potit puipe
di. Sz qz frequit a debi
to regimine declinat.
io queit ut qui p na
turam pui sit ad tale
uexationem scit qb
remedijs i actu passi
onis poterunt se iuu
re. Qu igit emorro
ide moderate fluunt
no sit ullo m° resti
gēde. qm tal fluxus
corpi est salubris et p
suat ipm a plibz et
gubz morbis. Sz i
moderate fluentes qz
corp minus debilitat
sunt opescende. Ad qd
tria sunt ncia. Pmū
est diligēt suare p
cepta supdā regimū

et spili uitando acuta
et falsa et dulcia et i acu
tis debent assaturē i
elligi. et maxie si fue
rint arde. Debent et
uitam cūcta i flāman
tia. Sicut ura et coit. et
exatui forte. Sedm ē
uti apte mtra delcta
blibz stipticis. ut pine
uis et pui et coctanis.
et silibz ut scptum ē su
pius. nō tñ in pncipio
sument ne uentrem
ostipent. et auride poz
a. et pedes. et amudu et
et nzi tūc frequitabūt.
Vl in estate bibat ma
ne sirup ros. aut fcūs
ex succo atomoz siue
atūgloz. et si coctum
fuit ad pfectōne. ad
misceat dupliū aque
calide. et qī tepidū bibi
tur. Si uo nō eet siru
p ad pfectōm coct qd
melius ē. calefiat.

modiciū et bibat. Et si for-
te horretur dādo adda-
tū cū debuit sumi / parū
de succo malignati recte
ter expelli. ul' saltem pu-
ri. Aut modicum de
succo attinguli. In hye-
me uō comedant iue-
uino. xxx. ul' xl. radi-
cule que uocantur tru-
fles de ways uulgariter.
Tertium est ut ex-
teri' applicent aliqua
stiptica. Sic uidelz ut
estate fiat sacculus ex
tribz ptibz rosarū et qrt-
ta mirtilloz. et uinco
fluore bulliat i aqua.
deinde exprimat. et cū
tepuerit / diu sedebit
sup ipm mane et se-
ro. In yeme uō saluā
recens squassabit. et
friget cū mltō oleo
ros. et i sacculo ponet
et sedebit desup ut p.
Est et i influētib' emor-

roydis adiutendū ne-
cessante fluxu sāguis
forte stillent aquosita-
tes albe. cithe. ul' uiri-
des. et ibidē sordides ag-
greget. Nam talis i
mūdicia conclusa nō
solū pruritū / s; frequē
ulcē gūat corrosiua.
Et iō cū appūnt pāi
fluores / debz illa regio
sepe lauari et a diu cū
uino i quo saluā recēs
et plantago eqle sup
ta et squassata pus bul-
liant. vl' in destū plan-
taginis et saluē sumā-
tur eqles ptes rosarū
et yiros ul' absinthij.
et squassent et bulliāt
i uino. ¶ Contingit et
sepe q' dolore molestāt
et hoc mltiplicat. Quāz
quid p'p' retentōm san-
guis emittendi. qm ei
ille uene sūt imoda-
te replete n' apūnt

ut consueuerunt ad efflu-
dendum sanguinem exceden-
tem: dolore afficiunt
regionem illam. et quicquid
iuciam ut est regio an-
chy. et colligatas, ut
est regio dorsi. Et cognos-
citur excessus sanguinis
ibi retenti per hoc quod uene-
tumen. et grauedo sine
pondositas et pulsatio
sentitur ibidem. Et in iuue-
nibus masculis plus sentitur
pulsatio quam grauedo. et
quod sanguis exulcerat.
non solum ibi sed et super totum
dorsum tendit et diffundit
curat, ac si baculum esset
infixus. **O**stendat autem
dolor dupliciter. uno modo
scilicet ad curam, alio uero ad
remedium tamen. **C**ura
uero perfecta est ut causa do-
loris abscondatur omnino. quod
fit si sanguis qui super-
fluit sensibilibus euacue-
tur. et maxime pillas per

tes per quas natura con-
sueuit et adhuc conatur
euacuare. scilicet per emor-
ydas. et ideo festinandum est
ut ille aperiantur. **Q**ui fit
tribus modis. **U**nus est
cum flexu tomo siue la-
ceola. aliter cum sanguis flu-
gis apponitis per cannas.
Tertius est cum medicinis.
Et melior medicina
est folium ficulneae quod de-
bet prius operari. ita
quod una pars folii cum alia
confricetur quousque lac
confluat inde. postmodum
fricentur emorroides cum
superficie confricta donec
aperiantur. Et simili modo con-
fricantur cum cepa lactesce-
te. **U**el distemperat alo-
crotinum cum felle bouino
et modico aceti. et calidum
cum panis uel bombace
supponatur. uel super pa-
num sedeat donec
aperiantur. **U**el si uult modo super

ponat oleū amigdala
 2 amaray ul' plicorū.
Si uō tardaretur aut
 tardari timet' emor
 roydaz aptio. saltem
 diutend' est sang's ab
 mte. Qd' sit apicndi
 ambobz pedibz uenam
 grossiorem q' apper sup
 dorsū pedis. Et hoc fiat
 i ieiunio. 7 ad unū de
 utroqz tres uncie san
 guis exant'. Vl' si pre
 da fleulotomia neqat
 fieri. saltem fiat de ue
 na epatis i plicatura
 brachij. 7 subtil' dieta
 seruet' tribz diebz. Cō
 grua uō remedia sūt
 i pposito calefactoria
 mollicua que suau
 t' 7 insensibil' dearrē
 faciūt supfluitatem
 sanguis resoluendo. fi
 unt aut h' calefōria
 duobz modis. Vno nū
 ut medicine cōte in

aqua ponant' s' aliq'
 sella pforata. 7 sedēdo
 i sella recipiat' uapoz
 p infiora. alio uō modo
 ut medicine cū aqua de
 cortōis eaz ponant' in
 gaudali ul' cōcha. 7 sede
 at' ibi. Vl' iūgat' ibidē
 sponsia 7 expmat'. et
 desup sedeatur. sz p'm
 modus efficacit' opat'.
 Oxediane uō q' bulliēt
 i aqua erūt iste. salz
 duo manipli folioz li
 gue canis. ul' i defectu
 ei' tūde petrosilini. et
 libra semis fenugreci.
 Vl' in defectu ei' accipiant'
 qtuor vncie melliloti.
 7 due de sticados citno.
 7 oia quassata ponāt'
 i sacculo lineo 7 bulli
 ant' i aqua dulci. 7 fi
 at ut p'us tēm ē. Qmz
 uō dolorē causant p'
 excrecentiam. qm. s.
 i extremitate ipaz ex

terius eminent quedā
additamenta ac si essent
papille mamillarū. que
excreſcentie in quibz dā
ſūt aſp̄e ⁊ dure ad mo-
dū verruce. ⁊ inde uo-
cant' verrucales. Inq̄-
busdā uō ſūt molles
⁊ gnoſcē ut morz. ⁊ inde
dicunt' morales. ⁊ qz reſu-
dant hūiditatē ſangu-
nolentam. iō quidā fic-
cos noīauerunt. Et oſ
huiusmodi excreſcentie
affligunt ſedentem et
equitantiē. ⁊ maxime
verrucales ꝑ ſuam du-
ritiem ⁊ aſp̄itatē. Poſt
has gūus affligunt
uiales q̄ morales. qz
ꝑ ſui tumorem ul' ten-
ſionem nō cedūt ꝑſſio-
ni. In hys g' excreſcen-
tis eſt ſcendū qz ꝑaz
ꝑſūt remedia ſup̄ dā
ꝑt qm in uialibz q̄ ut
plimū gūant' exhibū

dantia ſanguis cuꝝ
euacuatio moderata ꝑ-
deſſz. ⁊ iō poſſūt in eis
exerteri ꝑdā. In uerru-
calibz aut ꝑdeſt ad reme-
dium applicare molli-
ua ⁊ lenitiua. ut uitellū
oui coꝛaſſatum i eſtate
cū oleo uolaceo. ⁊ in ye-
me cū oleo amigdalaz
dulciū aut butyro recē-
ti. Et omī tꝑz ꝑdeſt ad
iungē ꝑdās mucillagi-
nem maluarū aut femi-
greci. ita ut i mixtura
ꝑdā lombaz aut ꝑm
lineus i mergatur. ⁊ ſu-
ponat'. In morali-
bz aut ad remedium ꝑ-
ꝑſūt exſiccatiua ſine
mordicatōne. ſicut
puluis frūs ex folijs
taſſibariati ul' plan-
taginis aduſti. uel in
diabz cūnaz aduſtis.
hic ei puluis iꝛꝑat'
cū oleo roſ. debz ſiꝑoni

cū panno ul' sup sederi i
spongia. **P**redis etiā
puluibz potest adiūgi
quarta ps ceruse. 7 alia
q̄rta litargiri. 7 cum oīo
ios. fit unguentū que
mens i pposito ad reme
diū. s; in omibz p̄dictis
excrecentijs est meli
ad curam intendē q̄ ad
remedium. **N**am p re
medium nō p̄lectur nisi
momentaneū iuuamētū.
7 iō pcurandū ē ut ille
excrecentie auferant
adhuc ut eq̄lis maneat
supficies regionis. **T**am
i ill' corpibz quibz expe
dit ut emorroy flui
ant sepe. cauendū est
diligent' ne p mod' au
fēndi solit' flux' phile
ar. **S**icut accidit q̄ dō
extirpant' cauterio ul'
inassione. q̄ ut plimū
tūc q̄ tangit q̄ subsan
natione cauterij ul' iā

lionis claudunt' oīo p
osolidationem ora uena
rum. **S**; queiens ac
securus mod' aufēndi
est ut aufant' paula
tūm cū suauibz corrosi
uis. qualia sunt ea que
st' de natura sal. nam
q̄ priuendo osumunt
supfluitatem 7 cito liq̄s
cūt. sic fex aeri obusta.
7 sagimeni uetri. 7 sal
gēma. 7 uitrū. 7 mel.
7 uet' auxūgia p̄p̄a ex
quibz optime oficitur
unguentū sic. s. ut oīa
simul ul' aliqua ipsoz
accipiant' equis p̄p̄oi
bz 7 puluizent'. **D**emō
cū una pte mell' 7 dua
bz auxūgie liquefē
fortit' i corpore ut fiāt
sicut unguentū. 7 i pā
no supponant'. 7 q̄libz
uice lauent' p̄mo cum
urno calido i quo modici
mell' dissoluat'. **P**otit

aut modicum aceti cum
poculis ex quibus unguen-
tum fiet incorporari. Cum
autem excrecentie fuerint
eliminate manserit quod
superficies regionis equa
sufficiet in estate lava-
re cum uino decoctis ro-
saz aut tapsi barbati
et plantaginis. et in yeme
cum uino decoctis sal-
uie. Cuius parti post lotio-
nem superaspgetur pulvis
ex duabus partibus rosaz et
una ceruse frons. **P**os-
sunt et queeient auferr
si ligentur in radice cum
seta uel filo sericino dum
tamen ligatura non stringat
immoderate. sed quantum pote-
rit tolerari absque dolore
gigni. **S**i uero accipiat
cortex laureole qui uul-
gariter dicitur machapoyl et
fiant ex eo fila ex quibus
pocula excrecentie ligentur
tunc indicat moderata

structura. celeriter absce-
dent. **T**ertio modo affli-
guntur per inflammationem
eaz et circumsantis re-
gionis. et tunc sufficit ut
sepe lauentur cum aqua dul-
ci et tepida in qua prius
bulliat semina cucurbi-
te uel cucumris coacta
tamen aut portulaca uel
sempuina. uel flores
nenufaris. Vel suo tempore
liniantur cum succo cucur-
bite uel sempuine. et al-
bumine oui. et oleo
olue et mucilaginis psil-
li equaliter acceptis et
fortiter incorporatis. Et si
nihil poterit inunctio
fieri ex populeon si
retens fuerit. Et si prius
dicta omnia deficient tepe-
fiat aqua simplex ac si
stetisset ad solem. et bonum
laxum uel pannus lineus
mersus in ea frequenter
applicetur regioni pocule.

Quarto & modo osue
uerunt affligē spālī
in egēdo. qū stertuse
mittendū ē duz. quia
tūc maxīe si fiunt ex
crescentes coartant
& opmunt ab eo ī exi
tu. & gūem generant
cruciātim. & idō preca
uendū ē ne feces in
durent. & hoc fit uten
do molliuīs & humec
tantibz iux̄ doctrinam
superiorem. & si cetera
non hnt in promptu
salte in pncipio pā
di sumet medulla
cassie fistule usqz ad h̄
tate unius vncie ul
ciat. ul' semis ad mi
nus. In actu uō assel
landi potest obuari
afflictioni si nigant
inferiora in aqua mo
derate caliditatis. et
maxīe si malue fiunt
ibi cōte. V' ī oleo viol.

tepidō pānus lineus ī
mersus. ano suauit
qūti potit ītrōmitta
tur. **Explicit regimen
geniale. Incipit speciale.**

Qualibet die ieiū
n' excitabitis uos
peditando. & interdum
indmādo ad terram
ad aliquid colligendū.
& cōtinuabitis usqz ad
iniū fatigatōis. Et
post hec tardabitis ie
fici donec appetit' fuit
excitatus. Tunc autē
diu gargarizet' iunū
remolliōis saline. p̄
hec sumant' tria folia
& diu masticeat'. & absqz
potu degluciant'. & hoc
fiat a pncipio nouem
bris usqz ad finē mar
ci. Exinde uō usqz ad
finē madi eadē hōra
fco gargarismate p̄
dō sumant' tres fic'
cū totidē amigdalīs

mundatis ⁊ remollitis
ī aqua fienti. ⁊ diu mas-
ticate deglutiant' absq;
potu. **D**emū uō usq; ad
finē augusti eadem hōra
post gargarismū masti-
centur diu tria folia ros-
tri porcin. ⁊ deglutiant'
absq; potu. **I**n septēbri
uō ⁊ octobri mastigent g-
na pinoz. xij. cū trib;
ficub; recentib; ul' siccis
⁊ absq; potu deglutiant'.
His aut' sic pmissis su-
is tēpib; cibi sumant' in-
tando panē azimū ⁊ qe-
quid sit de pasta fixa ul'
elixa. ⁊ frumētū cōctū et
pultes ipi. ⁊ subū legumi-
nū. ⁊ omīs fruct' excepti
ficub; ⁊ uinis passis. ⁊
auellanis ⁊ dactil'. **I**te
uitabitis omīs herbas
crudas exceptas pāis.
Et oīa olea exceptis
caulib; in yeme. ac mix-
tura boraginū ⁊ crestorū.

⁊ petrosilli ⁊ urticarū cū
paucā menta. **I**te rapas
porcos ⁊ cepas ⁊ omīs ra-
dices uitabitis. **E**x car-
nib; uō sitis ocent' car-
nib; mutomīs iuueis
⁊ maxime ī yeme. gal-
linarū uinēmū. ⁊ pullo
⁊ columbarū. ⁊ pōlari
⁊ coturnicū. ⁊ auum
que capiunt' in breco.
⁊ eduli lactantis ac ui-
tuli. **O**mīs aut' pcedē
carnes poterūt elixari
ul' assari. ul' ī pastillo
decoqui. pced' qm̄ aues
breco que tū elixabū-
tur ul' coquent' ī pasta.
Uitabitis ⁊ caseum ⁊
oua dura. ⁊ albumen
ouorū. s; si caseus fuit
uactin' ⁊ butirosus po-
terit sumi assus ī fi-
ne refectōis. ul' lique-
factus ī uino. **I**te ui-
tabitis omīs pisces ex-
ceptis cāris marinis

ul' animalibz. & excepto
lucio & suculis & cere-
lis. de quibz oī modo
pitis potitis edere. et
maxime allis & fixis
ac in uino puro coctis.

Vitabis a oīa sal-
samenta & oīis sap-
ies nisi fca fiunt de
pulue subsequenti.

Puluis pro salsa. -

℞. zinzibers albissi-
mi. ʒ. iij. corticis ite-
rioris cum amoni. ʒ.
.ij. cardamomi. ʒ. i. ʒ.
gariofiloz. ʒ. i. croci-
sandali rubri. ana. ʒ.
iij. galange. macro-
pypis. ana. ʒ. iij. conā-
dri. ʒ. viij. fiat plius.
& omnia pondentur ad
libram subtilem. & de
ipō pulue ponatur ī
pastillis. & fiat salsa-
mentū ita ut pistet
cū amigdal. & distem-
pet cū mīno ul' brodio

et modico aceti uel a-
greste. **V**itabis
uini acerbū & acidū &
oīa uina alba & glla.
& cauebit ne sumat
potus absqz sita mani-
festa. & i yeme līphabit
cū aq̄ calefca cū calide
candenti. & p totū etiā
martū limphabitur
cū aqua extinctionis
calibis. & semp modera-
te limphetur iux q̄lita-
tem tempis & iutem
cū uini atqz placetiam
gustus. **V**itabit
ira & tristitia. & studiū
uel xemens atqz sollici-
tudo. maxie cū obie-
ta displicentia. **S**ep
aut hec regula fuet
ut nūq̄m cibz usqz ad
sacietatem sumatur.
sz aliquid de appetitu
suplit. Et a pncipio
nouēbris usqz ad finē
sumat in fine prandij

Claretū

panis calefactus et unctus
sus in sequenti claretū. **℞.**
zinzibis albus. $\frac{1}{2}$. ij .
cortias interioris cyna-
monu. $\frac{1}{2}$. i . gariofiloz
 $\frac{1}{2}$. s . galange. $\frac{1}{2}$. ij . pilo-
rū spice nardi. $\frac{1}{2}$. ij . fiat
pulvis per claretū. **Con-**

ditū. **℞.** zinzibis albi.
remoliti. $\frac{1}{2}$. ij . cortias
interioris cinamomū. $\frac{1}{2}$.
 s . cortias citri conditi.
 $\frac{1}{2}$. i . cortias citri anguli
oditi. $\frac{1}{2}$. ij . musci. $\frac{1}{2}$. s .
panis zucare. lb . ij .
viol. lb . i . fiat oditū
de quo sumatur usque ad
finem martii quolibet
sero modica vel nulla
cena precedente sic nux
absque potu. **Electuariū.**

℞. pulvis cinnamome. $\frac{1}{2}$. s . pul-
vis rosace nouelle. $\frac{1}{2}$.
 i . panis zucare. lb . ij .
anchos oditi. $\frac{1}{2}$. ij . san-
dali rubri. $\frac{1}{2}$. i . ambre

$\frac{1}{2}$. i . fiat electuariū de quo
sumatur a principio aprilis
usque ad finem maii.
sicut nux absque potu. et
longe post cenam mo-
deratam. Extunc uero
usque ad finem septem-
bris sumatur simplex
rosata nouella. Inun-
gat regio orificii stomi-
directe inferi usque ad
umbilicū semel in eb-
domada tempore yemali et
usque ad finem martii.
cū oleo puro mastias
et ter saltem in ebdoma-
da teneatur ibidem per noctē
sequens cerotum. **Em-**
plastrū stomi. **℞.** masti-
as. $\frac{1}{2}$. i . oilam. $\frac{1}{2}$. s . ga-
riofiloz. $\frac{1}{2}$. ij . ciperi. $\frac{1}{2}$. i .
calam aromatici. $\frac{1}{2}$. s .
cere rubre. $\frac{1}{2}$. ij . incor-
pent cū oleo amigda-
larū dulciū. et fiat cer-
otū. **Tabula** item usque
ad finem aprilis sequens

tabula fumatur. **R.**
 zinzibis albis. $\frac{1}{2}$. i.
 cardamomi. $\frac{1}{2}$. i. galā
 ge. sandali rubei. lig
 ni aloes. rosaz rubeaz
 zedare. ana. $\frac{1}{2}$. s. ambre
 . $\frac{1}{2}$. i. coriandri ꝑꝑati. $\frac{1}{2}$. iij.
 musci. gñā. iij. panis
 zuctari. lb. i. $\frac{1}{2}$ s. fiat ta
 bula de qua post cibū
 i sero sumat sicut casta
 nea ul' nux absq; potu
 ul' modico. **Electuariū.**

R. puluis aminate a
 lexandrine. $\frac{1}{2}$. i. rosate
 nouvelle. $\frac{1}{2}$. s. coriandri
 ꝑꝑati. $\frac{1}{2}$. iij. corticis inte
 rioris cinamomi. $\frac{1}{2}$. i.
 ligni aloes crudi. gari
 ofiloz. galange. zedare.
 ana. $\frac{1}{2}$. s. rosaz ru
 beaz. $\frac{1}{2}$. iij. folij. citri
 odia. ana. $\frac{1}{2}$. i. panis
 zuccare. lb. iij. fiat ele
 ctuariū de quo sumat
 sicut nux longe post
 prandii. 7 tabla sup

scripta in sero. 7 semp
 absq; potu. **Electuariū.**
Qualibet pte ann
 potius uti subscripto
 electuario. **R.** gariofilo
 . $\frac{1}{2}$. cardamomi. ana. $\frac{1}{2}$. s.
 nuas muscate. galāge.
 berteris. ossis de corde c
 ui. rasure eloris lote. a
 na. $\frac{1}{2}$. i. rosaz rubeaz. se
 nūs cucumeris nō mun
 dati. sandali rubei. ana.
 . $\frac{1}{2}$. iij. coriandri ꝑꝑati. $\frac{1}{2}$.
 . iij. corticis interioris
 cinamomi. $\frac{1}{2}$. i. zinzibe
 ris albis. $\frac{1}{2}$. iij. abre.
 . $\frac{1}{2}$. s. musci. camphore.
 ana. gñā. iij. penidior
 . $\frac{1}{2}$. i. panis zuccare. $\frac{1}{2}$.
 . x. fiat electuariū de q
 sumat qñtū placuit
 absq; potu. 7 longe pꝑ
 abum. **Ceroticum stoī.**

Item cera noua maxi
 me rulea ibibat mala
 xando iuxta ignem cū
 oleo fco de puro mastice.

ita. s. q. malix reuol
uat in oleum su mix
tura alicuius olei. et tale
cerotum potest applicari sto
macho quicunque percipit
indigestione grauari.
vel infrigidari. **Emplas
trum stori.** ℞. cinamomi.
zingiberis albi. corticis
citri. mente sicce. rosarum
rubearum. arilloz summac.
ana. ʒ. s. spice nardi ele
te. ʒ. i. mastice. mirre.
oliban. ana. ʒ. s. fiat
emplastrum malaxando cu
pice et oleo de mastice.
Electuariū. ℞. cor
ticis citri recentis. ʒ. i.
rosarum rubearum. ʒ. ii. mel
lisse. ʒ. s. coriandri sicci
ʒ. s. cinamomi. zing
iberis. ana. ʒ. i. et ʒ. pul
uē spice nardi. ʒ. ii. car
num citoniorum. q̄tū. i.
panis zucchari quantum
sufficit. iiii. seminum
frigidorum mundatorum.

ana. ʒ. ii. fiat electuari
um. **Emplastrum epatis calidi.**

℞. molaz recentium.
rosarum rubearum ana. ʒ. ii.
berberis. ʒ. s. sandaloz
alborum et rubrorum. ana. ʒ.
s. sandaloz metaceli.
ʒ. ii. spice nardi. ʒ. s.
fiat emplastrum cu
succo lactuce dulcis. et
aqua rosarum et succo endi
me et aceti electi. ana.
ptes equales. ponat
in sacculo longitudinis
unius palmi. et mediū
in latitudine. **Electuariū.**

℞. rosarum cum multa
serua. rosarum rubearum.
dyadagaganti frigidi.
dyabuglosse. casandali.
an. q̄. i. succi pomorum aro
maticorum. succi citri. vel citri
si citri non possit haberi. malorum
gnatorum an. q̄. s. misce
at in cassia cum pane zucchari
q̄tū sufficit. et fiat electum
discrasia epatis calidi. et
situm et estum. **Explic.**

Ms 10a
contains two works;
210

1) f. 1a-26 b: de conventionione tam-
talis, or as it appears in the great-
est number of mss: Regimen tam-
talis ad regem Aragonum. The original
Latin work is printed in all "opera
omnia H. de V." from XVIth c. (Lyon and
Venice). The contemporary Catalan trans-
lation by Berenguer Sabroca was pub-
lished first in the II vol. of my edition
Arman de Vilanova, Obres catalanes (Bar-
celona 1947). The chapter "de humor-
stoidis" (here ff. 22c-26b) is very
different from the Regimen tam-
talis.

slaves" were ff. 22c-26b is very characteristic of the Regimen to James II

2) 26a-28b. Regimen speciale is more rare in mss. and editions. It seems to be addressed also to King James II of Aragon.

This manuscript does not come from Venice 1300, but from Catalonia ca. 1400.

(May, 1950)

(signed)
M. BattlORI
Philadelphia

M. BATLLORI, S. I., DR. PHIL.

ROMA
BORGÓ S. SPIRITO, 5

BARCELONA
ROGER DE LAURIA, 13

340.18

6

Ms 10a contains two works:

210

- 1) f. 1a-26b: De conservatione sanitatis, or as it appears in the greatest number of mss: Regimen sanitatis ad regem Aragonum. The original Latin work is printed in all Opera omnia H. de V. from XVIth c. (Lyon and Venice). The contemporary Catalan translation by Berenguer Sarriera was published first in the 2nd vol. of my edition Arnan de Vilanova, Obres catalanes (Barcelona 1947). The chapter "de hemorroidis" have ff. 22c-26b) is very characteristic of the Regimen to f. 22b of Aragon and does not appear in the other numerical works to King Robert II of Naples and to Pope Clement V. of 26b-28d. Regimen speciale is more rare in MSS and editions. It seems to be ascribed also to King James II of Aragon.

This manuscript does not come from Venice 1300, but from Catalonia ca. 1400.

M. Battllori
Philadelphia

Ms 10a contains two works:

210

- 1) f. 1a-26b (i.e., 26a?): De conservatione sanitatis, or as it appears in the greatest number of mss: Regimen sanitatis ad regem Aragonum. The original Latin work is printed in all "Opera omnia A. de V." from XVth c. (Lyon and Venice). The contemporary Catalan translation by Berenguer Sarriera was published first in the II vol. of my edition Arnan de Vilanova, Obres catalanes (Barcelona 1942). The chapter "de hemorroidis" (here ff. 22b-26a) is very characteristic of the Regimen to James II of Aragon and does not appear in the other similar works to King Robert II of Naples and to Pope Clement V.

- 2) 26a-28b. Regimen speciale is more rare in mss. and editions. It seems to be addressed also to King James II of Aragon.

This manuscript does not come from Venice 1300, but from Catalonia ca. 1400.

(signed)
M. Battllori
Philadelphia

(May, 1950)

M. BATLLORI. S. I., DR. PHIL.

ROMA
BORGIO S. SPIRITO. 5

BARCELONA
ROGER DE LAURIA. 13

101038

C

B

Class 10 a. No. 210

FEB 13 1920

340.⁰⁰

